

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АҚШЫ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АҚШЫ

Қазіргі таңдағы жағдайда, егер де...
Қазіргі таңдағы жағдайда, егер де...
Қазіргі таңдағы жағдайда, егер де...
Қазіргі таңдағы жағдайда, егер де...

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АҚШЫ

1	Қысқаша мағлұмат	1
2	Қысқаша мағлұмат	1
3	Қысқаша мағлұмат	1
4	Қысқаша мағлұмат	1
5	Қысқаша мағлұмат	1
6	Қысқаша мағлұмат	1
7	Қысқаша мағлұмат	1
8	Қысқаша мағлұмат	1
9	Қысқаша мағлұмат	1
10	Қысқаша мағлұмат	1
11	Қысқаша мағлұмат	1
12	Қысқаша мағлұмат	1
13	Қысқаша мағлұмат	1
14	Қысқаша мағлұмат	1
15	Қысқаша мағлұмат	1
16	Қысқаша мағлұмат	1
17	Қысқаша мағлұмат	1
18	Қысқаша мағлұмат	1
19	Қысқаша мағлұмат	1
20	Қысқаша мағлұмат	1
21	Қысқаша мағлұмат	1
22	Қысқаша мағлұмат	1
23	Қысқаша мағлұмат	1
24	Қысқаша мағлұмат	1
25	Қысқаша мағлұмат	1

«Аграрлық Несие Корпорациясы» акционерлік қоғамы
Қаржылық есептілік

2011 жыл үшін
Тәуелсіз аудиторлардың есебімен қоса

МАЗМҰНЫ

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

Қаржылық жағдай туралы есеп.....	1
Пайда мен зияндар туралы есеп.....	2
Жиынтық кіріс туралы есеп	3
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп	4
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	5

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. Қызмет сипаты.....	6
2. Есептілікті дайындау негізі	6
3. Есеп саясатының негізгі ережелері.....	7
4. Маңызды есептік пікірлер және бағалаулар	18
5. Ақша қаражаты және олардың баламалары.....	19
6. Туынды қаржы құралдары.....	19
7. Клиенттерге берілетін кредиттер.....	20
8. Сатуға арналған активтер	21
9. Негізгі құралдар.....	22
10. Материалдық емес активтер.....	23
11. Кредиттік ұйымдардағы қаражат	23
12. Акционердің алдындағы берешек.....	23
13. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	24
14. ҚР Үкіметінің алдындағы берешек.....	24
15. Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек.....	24
16. Салық салу	25
17. Капитал.....	27
18. Шарттық және шартты міндеттемелер	28
19. Қызметкерлер құрамының шығыстары және өзге операциялық шығыстар	29
20. Акцияға пайда.....	29
21. Тәуекелдерді басқару	29
22. Қаржы құралдарының әділ құны	34
23. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімін сараптау	36
24. Байланысқан тараптармен операциялар	36
25. Капитал жеткіліктігі.....	38

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ ЕСЕБІ

«Аграрлық Несие Корпорациясы» АҚ-ның Акционерлері мен Басшылығына

Біз қоса беріліп отырған «Аграрлық Несие Корпорациясы» АҚ-ның (бұдан әрі мәтін бойынша - «Корпорация») 2011 жылғы 31 желтоқсандағы жай-күй бойынша қаржылық жағдай туралы есептен, жиынтық кіріс туралы есептен, капиталдағы өзгерістер туралы есептен және көрсетілген күнде аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы туралы есептен, сондай-ақ есеп саясатының маңызды аспектілері туралы ақпарат пен басқа да түсіндірме ақпараттан тұратын қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Қаржылық есептілікке қатысты басшылықтың жауапкершілігі

Компания басшылығы осы қаржылық есептілікті Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әзірлеуге және дұрыс беруге әрі басшылықтың пікірінше шынайы емес әрекеттердің немесе қате салдарынан маңызды бұрмалануы жоқ қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп айқындайтын ішкі бақылау процедуралары үшін жауап береді.

Аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің міндетіміз жүргізілген аудиттің негізінде осы қаржылық есептілік туралы өз ойымызды білдіру болып табылады. Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргіздік. Бұл стандарттар біздің әдеп нормаларын сақтауымызды, аудитті қаржылық есептілікте маңызды бұрмаланулардың жоқтығына жеткілікті түрде сенімді болатындай етіп жоспарлауымызды және жүргізуімізді талап етеді.

Аудит қаржылық есептілікте берілген сомалар мен ақпаратқа қатысты аудиторлық дәлелдер алуға бағытталған процедуралардың орындалуын қамтиды. Шынайы емес әрекеттердің немесе қатенің салдарынан қаржылық есептіліктің едәуір бұрмалану тәуекелін бағалауды қоса алғанда, процедураларды таңдау аудитор тұжырымдарына негізделеді. Бұл тәуекелді бағалау кезінде аудитор қаржылық есептілікті дайындау мен дұрыс беруге қатысты ішкі бақылау аспектілерін Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірін білдіру үшін емес, нақты жағдайларда қажет аудит процедураларын анықтау үшін қарастырады. Сондай-ақ Аудит таңдалған есеп саясатының орындылығы мен Компанияның басшылығы жасаған бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін бағалауды және тұтас қаржылық есептіліктің берілуін бағалауды қамтиды.

Біз алған аудиторлық дәлелдер пікірімізді білдіруге жеткілікті әрі тиісінше деп санаймыз.

Қорытынды

Біздің пікірімізше, қаржылық есептілік барлық маңызды аспектілерде 2011 жылдың 31 желтоқсанына Корпорациясының қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнде аяқталған жылғы ақша қаражатының қозғалысы мен қаржылық нәтижелерін Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес дұрыс бейнелейді.

Ernst & Young LLP

Жемалетдинов

Евгений Жемалетдинов
Аудитор / «Эрнст энд Янг» ЖШС
Бас директоры

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі 2005 жылғы 15 шілдеде берген сериясы МФЮ-2 №0000003 болатын Қазақстан Республикасының аумағында аудиторлық қызметпен айналысуға арналған мемлекеттік лицензия

2012 жылғы 26 наурыз

2003 жылғы 24 желтоқсандағы № 0000553 аудитордың біліктілік күәлігі

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП
2011 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
(мың теңгемен)

	Ескерт.	2011	2010
Активтер			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	5	5.123.360	9.503.433
Туынды қаржы құралдары	6	348.963	534.299
Клиенттерге берілетін кредиттер	7	80.622.405	62.736.759
Сатуға арналған активтер	8	167.666	319.979
Табыс салығы бойынша ағымдағы активтер	8	271.429	310.109
Негізгі құралдар	9	232.920	205.970
Материалдық емес активтер	10	283.726	321.604
Табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер	16	943.017	923.355
Басқа да активтер		51.600	58.938
Активтер жиыны		88.045.086	74.914.446
Міндеттемелер			
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	11	6.776.149	12.474.053
Акционердің алдындағы берешек	12	14.807.777	11.898.612
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	13	5.506.297	4.778.281
Қазақстан Республикасы Үкіметінің алдындағы берешек	14	—	347.725
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	15	134.852	235.166
Басқа да міндеттемелер		150.014	99.399
Міндеттемелер жиыны		27.375.089	29.833.236
Капитал			
Жарғылық капитал	17	65.349.371	48.649.371
Қосымша төленген капитал		3.904.973	2.849.181
Резервтік капитал		533.203	481.883
Шартты бөлу резерві		(4.655.348)	(2.319.198)
Жинақталған дефицит		(4.462.202)	(4.580.027)
Капитал жиыны		60.669.997	45.081.210
Капитал мен міндеттемелер жиыны		88.045.086	74.914.446

Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді

Дәурен Сәбитұлы Махамжанов

Басқарма Төрағасы

Ирина Николаевна Зайтуллаева

Бас бухгалтер

2011 жылғы 26 наурыз

ПАЙДА МЕН ЗИЯНДАР ТУРАЛЫ ЕСЕП
 2011 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
 (мың теңгемен)

	Ескерт. т.	2011	2010
Пайыздық кірістер			
Клиенттерге берілетін кредиттер		6.649.895	5.504.255
Ақша қаражаты және олардың баламалары		503.158	651.901
		7.153.053	6.156.156
Пайыздық шығыстар			
Кредиттік ұйымдардың қаражаты		(1.254.409)	(1.754.979)
Акционердің алдындағы берешек		(878.155)	(603.790)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		(462.279)	(395.242)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек		(7.503)	(51.008)
Қазақстан Республикасы Үкіметінің алдындағы берешек		(1.637)	(4.720)
		(2.603.983)	(2.809.739)
Таза пайыздық кіріс		4.549.070	3.346.417
Кредиттердің құнсыздану резерві	7	(2.764.349)	(643.013)
Құнсыздану резервін шегере отырып таза пайыздық кіріс		1.784.721	2.703.404
Туынды қаржы құралдарын қайта бағалаудан болған таза (шығыстар) / кірістер	6	243.570	(1.612.498)
Валюта баптарын қайта бағалаудан болған таза кірістер / (шығыстар)		(46.218)	114.986
Сатуға арналған активтердің құнсыздануынан болған залал	8	(2.293)	(12.354)
Басқа да (шығыстар) / кірістер		21.253	(4.131)
Пайыздық емес (шығыстар) / кірістер		216.312	(1.513.997)
Қызметкерлер құрамының шығыстары	19	(1.010.970)	(715.910)
Басқа да операциялық шығыстар	19	(520.490)	(335.897)
Пайыздық емес шығыстар		(1.531.460)	(1.051.807)
Табыс салығы бойынша шығыстарға дейінгі табыс		469.573	137.600
Табыс салығы бойынша шығыстар	16	(300.428)	(86.280)
Есепті жылдағы пайда		169.145	51.320
Акцияға базалық және бөлінген пайда (теңгемен)	20	3,21	1,17

Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді

Дәурен Сәбитұлы Махамжанов

Басқарма Төрағасы

Ирина Николаевна Зайтуллаева

Бас бухгалтер

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП

2011 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
(мың теңгемен)

	<i>Ескерт.</i>	2011	2010
Есепті жылдағы пайда		169.145	51.320
Басқа да жиынтық кіріс			
Шартты бөлу резервін қалыптастыру	17	(2.920.188)	(2.254.567)
Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған кредиттерден болған кірісті бастапқы мойындау	17	1.319.740	1.895.111
Мерзімі өткен корпоративтік табыс салығы бойынша жеңілдік	16	320.090	101.069
Салықтар шегерілген бір жылғы өзге жиынтық залал		(1.280.358)	(258.387)
Бір жылғы жиынтық залал		(1.111.213)	(207.067)

Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді

Дәурен Сәбитұлы Махамжанов

Басқарма Төрағасы

Ирина Николаевна Зайтуллаева

Бас бухгалтер

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП
2011 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
(мың теңгемен)

	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Резервтік капитал	Шартты бөлу резерві	Жинақталған дефицит / бөлінбеген пайда	Жиыны
2009 жылдың 31 желтоқсанына	36.649.371	1.264.176	481.883	(475.806)	(4.631.347)	33.288.277
Бір жылғы жиынтық залал	–	1.585.005	–	(1.843.392)	51.320	(207.067)
Жарғылық капиталды ұлғайту (17-ескертпе)	12.000.000	–	–	–	–	12.000.000
2010 жылдың 31 желтоқсанына	48.649.371	2.849.181	481.883	(2.319.198)	(4.580.027)	45.081.210
Бір жылғы жиынтық залал	–	1.055.792	–	(2.336.150)	169.145	(1.111.213)
Жарғылық капиталды ұлғайту (17-ескертпе)	16.700.000	–	–	–	–	16.700.000
Резервтік қорды ұлғайту	–	–	51.320	–	(51.320)	–
2011 жылдың 31 желтоқсанына	65.349.371	3.904.973	533.203	(4.655.348)	(4.462.202)	60.669.997

Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді

Дәурен Сәбитұлы Махамжанов

Басқарма Төрағасы

Ирина Николаевна Зайтуллаева

Бас бухгалтер

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП
2011 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
(мың теңгемен)

	<i>Ескерт</i>	2011	2010
Операциялық қызметтен болған ақша ағындары			
Алынған пайыздар		4.299.013	4.092.619
Төленген пайыздар		(1.581.946)	(2.260.276)
Туынды қаржы активтері бойынша іске асырылған кіріс	6	145.047	663.555
Шетел валютасымен операциялар бойынша іске асырылған кіріс / (залал)		(40.000)	42.400
Қызметкерлерге төленген шығыстар		(1.000.668)	(714.168)
Басқа да төленген операциялық шығыстар		(435.697)	(240.525)
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша ағымдары		1.385.749	1.583.605
<i>Операциялық активтердің таза (көбеюі) / азаюы</i>			
Клиенттерге берілетін кредиттер		(20.515.084)	(499.781)
Басқа да активтер		7.338	(10.118)
<i>Операциялық міндеттемелердің таза көбеюі/(азаюы)</i>			
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек		(104.239)	(154.385)
Қазақстан Республикасы Үкіметінің алдындағы берешек		(341.266)	(635.212)
Басқа да міндеттемелер		45.447	(9.934)
Табыс салығына дейінгі операциялық қызметтен болған ақша қаражатының таза жұмсалуды		(19.522.055)	274.175
Төленген табыс салығы		-	(25.029)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза жұмсалуды		(19.522.055)	249.146
Инвестициялық қызметтен болған ақша ағындары			
Сатуға арналған активтерді сату	8	150.020	182.734
Негізгі құралдарды сатып алу	9	(52.897)	(16.367)
Материалдық емес активтерді сатып алу	10	(4.846)	(18.224)
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза түсімі		92.277	148.143
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағымдары			
Жарғылық капиталды ұлғайтудан түскен түсімдер	17	16.700.000	12.000.000
Кредиттік ұйымдардағы қарыз қаражатын өтеу		(5.895.200)	(5.885.534)
Акционерден қарыз қаражатын тартудан түскен түсім		25.728.357	48.208.379
Акционерден қарыз қаражатын тартудан түскен түсім		(22.136.565)	(50.136.416)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		2.580.319	1.790.432
Сатып алынған борыштық бағалы қағаздар	13	(1.927.206)	(140.451)
Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражатының таза түсімі		15.049.705	5.836.410
Ақша қаражаты мен олардың баламаларының таза көбеюі/(азаюы)		(4.380.073)	6.233.699
Есепті жыл басындағы ақша қаражаты мен олардың баламалары	5	9.503.433	3.269.734
Есепті жыл соңындағы ақша қаражаты мен олардың баламалары	5	5.123.360	9.503.433
Ақшалай емес транзакциялар:			
Клиенттерге берілген кредиттер бойынша берешекті өтеу есебінен шығарылған борыштық бағалы қағаздарды есептен шығару (13-ескертпе)	13	72.928	138.313

Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді

Дәурен Сәбитұлы Махамжанов

Ирина Николаевна Зайтуллаева

Басқарма Төрағасы

Бас бухгалтер

1. ҚЫЗМЕТ СИПАТЫ

«Аграрлық Несие Корпорациясы» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша – «Корпорация») Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлік қоғам нысанында Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Аграрлық секторды кредиттеу мәселелері туралы» 2001 жылғы 25 қаңтардағы №137 қаулысымен құрылды. Корпорация өз қызметін Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 3 ақпандағы № 24 банк заңнамаларымен көзделген операцияларды жүргізуге арналған Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің жанындағы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау комитеті (бұдан әрі – "КҚК") берген лицензияның негізінде жүзеге асырады. Сонымен бірге, Корпорацияның Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау комитеті Басқармасының 2005 жылғы 30 шілдедегі № 274 қаулысымен тағайындалған қаржылық агенттік мәртебесі бар.

Корпорацияның негізгі қызмет түрлері мыналар:

- Ауыл шаруашылық секторын қолдау жөніндегі мемлекеттік бағдарламаларды іске асыру;
- Агроөнеркәсіптік кешенде өз жобаларын іске асыру үшін отандық және шетелдік инвестицияларды тарту;
- Агроөнеркәсіптік кешендегі жобаларды әзірлеу және іске асыру;
- Берілген қаражатты өтеу есебінен кепіл мүлкін және ауыл шаруашылық өнімдерін өткізу;
- Тиісті лицензиялардың негізінде банктік қарыз операцияларын жүзеге асыру;
- Лизинг қызметін жүзеге асыру.

Корпорацияның тіркелген кеңсежайы мына мекенжайда орналасқан: Астана қ., Иманов көшесі, 11.

Корпорацияның жалғыз акционері "ҚазАгро" ұлттық басқарушы холдинг" акционерлік қоғамы (бұдан әрі мәтін бойынша – "ҚазАгро" немесе "Акционер") болып табылады. Қазақстан Республикасының Үкіметі ҚазАгроның жалғыз акционері болып табылады.

2011 жылдың 31 желтоқсанына Корпорацияның Қазақстан Республикасының аумағында тіркелген 13 филиалы бар.

2. Есептілікті дайындау негізі

Жалпы бөлім

Осы қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына («ХКЕС») сәйкес әзірленді.

Қаржылық есептілік "Есеп саясатының негізгі ережелері" бөлімінде аталып өткенді қоспағанда, тарихи құны бойынша бағалауды есепке алу қағидатына сәйкес әзірленді. Мысалы, ендірілген туынды қаржы құралдары әділ құны бойынша есепке алынуы тиіс, ал сатуға арналған активтер өткізу шығыстарын немесе олардың ағымдағы құнын шегере отырып, әділ құнның ең азы бойынша ескеріледі.

Осы қаржылық есептілік бір акция есебінен алынған деректерді қоспағанда немесе егер өзгесі көрсетілмесе, мың қазақстандық теңгемен (бұдан әрі мәтін бойынша – "мың теңге") көрсетілген.

3. Есеп саясатының негізгі ережелері

Есеп саясатындағы өзгерістер

Корпорация 2011 жылдың ішінде мынадай қайта қаралған ХҚЕС пен жаңа Түсіндірулерді қолданды. Осы өзгерістердің әсері төменде көрсетілген:

24 ХҚЕС (IAS) «Байланысқан тараптар туралы ақпаратты ашу» (жаңа редакция)

2009 жылдың қараша айында жарияланған және 2011 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енетін 24 ХҚЕС-тің (IAS) жаңа редакциясы мемлекет бақылайтын компаниялар үшін ақпаратты ашып көрсетуге қойылатын талаптарды жеңілдетеді, сондай-ақ байланысты тараптың анықтамасын нақтылайды. Стандарттың алдыңғы нұсқасы мемлекет бақылайтын немесе мемлекеттің елеулі ықпалындағы кәсіпорынның мемлекет бақылайтын немесе мемлекеттің елеулі ықпалындағы басқа кәсіпорындармен барлық мәмілелері туралы ақпаратты ашуын талап ететін. Стандарттың жаңа редакциясына сәйкес мұндай мәмілелер туралы ақпаратты олар жеке-жеке немесе бірге елеулі болып табылса ғана ашу қажет. Бұл түзету Корпорацияның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

39 ХҚЕС (IAS) «Қаржы құралдары: тану және бағалау» – «Хеджирлеу нысандары» түзетулері

Түзетуді 2009 жылғы қазанда ХҚЕС жөніндегі кеңес жария етті және 2010 жылғы 1 ақпаннан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енді. Түзетумен акционердің қосымша акцияларды сатып алуға арналған құқықтарын, олар тепе-тең негізде компанияның туынды емес үлестік құралдарының бір класына иелік ететін барлық ұстаушыларға берілген жағдайда үлестік құралдар ретінде жіктеу үшін қаржылық міндеттеме анықтамасына өзгеріс енгізілді және олар кез келген валютада ақша қаражатының тіркелген сомасына айырбастала отырып компанияның меншікті үлестік құралдарының тіркелген санын сатып алу үшін қолданылады. Мұндай түзетулер Корпорацияның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді, өйткені Корпорацияның осы сияқты хеджирлеу мәмілелері жоқ.

2 ХҚЕС (IFRS) «Акцияларға негізделген төлемдер» – «Есептеулері ақша қаражатымен жүзеге асырылатын акцияларға негізделген төлемдері бар топшілік мәмілелер» түзетулері

19 IFRIC түсіндірмесі 2009 жылдың қараша айында жарияланды және 2010 жылдың 1 шілдесінен немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Қаржылық міндеттемені өтеу шарттары қайта қаралғанда және ұйымның қаржылық міндеттемінің бір бөлігін немесе барлығын өтеу есебінен кредитордың пайдасына үлестік құралдарды шығаруға әкеліп соқтырған жағдайда түсіндірме есепті түсіндіріп береді. Бұл Түсіндірме Корпорацияның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

ХҚЕС жетілдіру

2010 жылдың мамыр айында ХҚЕС жөніндегі кеңес ішкі сәйкессіздіктерді жою және аталуын нақтылау мақсатында түзетулердің үшінші жинағын жария етті. Түзетулердің көпшілігі 2011 жылдың 1 қаңтарынан басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді, бұл ретте әрбір стандартта өзінің ауыспалы ережелері көзделген. Осы ХҚЕС жетілдірулеріне енгізілген түзетулер төменде сипатталғандай, есепке алу саясатындағы өзгерістерге алып келетін мынадай түзетулерді қоспағанда, Корпорацияның есепке алу саясатына, қаржылық жағдайына немесе қаржылық қызметіне әсер етті.

- 3 ХҚЕС (IFRS) «Бизнесті біріктіру»: бақыланбайтын қатысу үлестерін бағалау әдісін тандау құқығын қолдану аясын шектейді. Онда өз иелеріне қазіргі уақытта компанияның таза активтеріндегі бірдей үлеске құқық беретін бақыланбайтын қатысу үлестерінің компоненттері, компания таратылған жағдайда әділ құны бойынша не болмаса мұндай қатысу үлестеріне жататын сатып алынатын компанияның сәйкестендірілетін таза активтеріндегі бірдей үлес бойынша әділ құны бойынша бағалануы тиіс.
- 7 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары» ақпаратты ашу»: санды ақпаратты және кредиттік тәуекел туралы ақпаратты ашып көрсетуге қатысты қосымша ашып көрсетулерді енгізеді. Қосымша талаптар едәуір әсерін тигізді, өйткені талап етілген ақпарат оңай қолжетімді болды.

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Есеп саясатындағы өзгерістер (жалғасы)

- 1 ХКЕС (IFRS), 3 ХКЕС (IAS), 1 ХКЕС (IAS), 27 ХКЕС (IAS), 34 ХКЕС (IAS) түзетулері және 13 IFRIC түсіндірмесі Компанияның есеп саясатына, қаржылық жағдайына немесе қаржылық қызметінің нәтижелеріне қандай да ықпалын тигізбейді.

Қаржы активтері

Бастапқы тану

39 ХКЕС (IAS) ережелеріне сәйкес қаржылық активтер пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржылық активтер; кредиттер және дебиторлық берешек; өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар; сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер ретінде жіктеледі. Есепке алуда бастапқы бейнелеу кезінде қаржылық активтер әділ құны бойынша бағаланады. Егер инвестициялар пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржылық активтер ретінде жіктелмесе, есептілікте бейнелеу кезінде олардың әділ құнына мәміле бойынша тікелей байланысты шығасылар қосылады. Есепке алуда қаржылық активтерді бастапқы бейнелеу кезінде оларға тиісті санат береді және одан кейін төменде сипатталған белгілі бір жағдайларда қаржылық активтерді қайта жіктей алады.

Тану мерзімі

Қаржылық активтерді сатып алу және сату бойынша барлық стандарт операциялар операция мерзімінде, яғни Корпорация өзіне активті сатып алу бойынша міндеттеме алатын мерзімде бейнеленеді. Сатып алу және сату бойынша стандарт операцияларға активтерді жеткізу заңнамада белгіленген немесе нарықта қабылданған мерзім аясында талап етілетін қаржылық активтерді сатып алу және сату бойынша операциялар жатады.

"Бірінші күнгі кіріс"

Егер белсенді емес нарықтағы мәміле бағасы бір құрал бойынша бақыланатын нарықтағы ағымдағы нарықтық мәмілелердің әділ құнынан ерекшеленсе немесе алғашқы өлшемдері бақыланатын нарықтардағы ақпаратты ғана қамтитын бағалау әдістемесіне негізделсе, онда Корпорация дереу пайда және залалдар туралы есепте мәміле бағасы мен әділ құн арасындағы айырманы («бірінші күнгі кіріс») мойындайды. Тексерілмеген ақпарат пайдаланылған жағдайда мәміле бағасы мен үлгі негізінде айқындалған құн арасындағы айырма, тек егер бастапқы деректер тексерілетін болғанда немесе қаржы құралын мойындау тоқтаған жағдайда ғана пайда мен зияндар туралы есепте мойындалады.

Клиенттерге берілетін кредиттер

Қаржы құралдарының басқа санаттарына жіктелетін активтерді қоспағанда, нарықтық баға белгілеуі жоқ акша ағындарымен айқындалатын немесе тіркелген туынды қаржы құралдары болып табылмайтын қаржы құралдары клиенттерге берілген кредиттерді білдіреді.

Корпорация беретін кредиттер бастапқыда әділ құны бойынша есепте оған қоса болған операциялық шығасылар көрсетіледі. Корпорация клиенттерге нарықтық бағадан төмен мөлшерлемелер бойынша кредиттер беру жөнінде кредиттік міндеттемені қабылдайды, осы кредиттік міндеттемелердің әділ құны бойынша міндеттеме, егер мұндай міндеттемені қабылдау шешімін Корпорация басшылығы қабылдаса, пайда мен зияндар туралы есепке немесе егер шешім акциялардың бақылау пакеті бар Акционерден алынған нұсқаулықтарға сәйкес қабылданса, акциялардың бақылау пакеті бар Акционерге болжамды бөлу ретінде сторнациялайтын жазбасымен қаржылық жағдай туралы есепте басқа міндеттемелерде ескеріледі. Кредиттік міндеттеме кейіннен кредит берілгенге дейін пайда мен зияндар туралы есеп арқылы әділ құны бойынша түзетіледі, әрі кредиттік міндеттеме берілген акша өтелуіне азаяды және қалған сальдо клиенттерге берілген кредиттер ретінде қаржылық жағдай туралы есепте ескеріледі. Нәтижесінде, клиенттерге берілген несиелер бастапқыда қаржылық жағдай туралы есепте әділ құны бойынша мойындалады және кейіннен мұндай кредиттер тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құн бойынша ескеріледі. Клиенттерге берілген несиелер кез келген құнсыздану резервтерін шегере отырып ескеріледі.

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржы активтері (жалғасы)

Әділ құнды анықтау

Есепті кезеңдегі белсенді нарықта саудалануы жүзеге асырылып отырған қаржы құралдарының әділ құны мәміле бойынша шығасылар шегерілмей нарықтық баға белгілеулер немесе дилерлердің баға белгілеулері негізінде (ұзақ позицияларды сатып алуға арналған баға белгілеу және қысқа позицияларды сатуға арналған баға белгілеу) анықталады.

Белсенді нарықта саудалануы жүзеге асырылмайтын өзге қаржы құралдарының әділ құны ыңғайлы бағалау әдістемелері пайдалана отырып анықталады. Бағалау әдістемелеріне таза келтірілген құн негізіндегі модель, бақыланатын нарықта бағасы бар ұксас құралдармен салыстыру, опциондарды бағалау модельдері және басқа бағалау модельдері кіреді.

Өзара есепке алу

Қаржылық жағдай туралы есепте тек таза сальдоны бейнелей отырып, қаржылық активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу өзара есепке алуды жүргізуге заңды бекітілген құқық және бір мезгілде міндеттемені реттеумен активті іске асыру ниеті болған кезде ғана жүзеге асырылады. Бұл, әдетте, өзара есепке алу туралы бас келісімдерге қатысты орындалмайды және тиісті активтер мен міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте толық сомада көрсетіледі.

Ақша қаражаты және олардың баламалары

Ақша қаражаты мен олардың баламаларына активтің пайда болу күнінен бастап 90 күннен артық емес өтеу мерзімі бар ағымдағы және депозит шоттарында пайдалануда шектелмейтін қаражат кіреді.

Туынды қаржы құралдары

Корпорация өзінің әдеттегі қызметінің барысында валюта нарықтарында және капитал нарықтарында түрлі туынды қаржы құралдарын (оның ішінде, фьючерстер, форвардтар, своптар мен опциондар) пайдаланады. Осы қаржы құралдары саудаға арналады және бастапқыда әділ құны бойынша көрсетіледі. Әділ құн нарықтық баға белгілеудің немесе тиісті базалық құралдардың ағымдағы нарықтық және шарттық құнына және басқа да факторларға негізделген баға үлгілерінің негізінде айқындалады. Оң әділ құны бар туынды қаржы құралдары активтер құрамында, ал теріс әділ құны бар міндеттемелер құрамында көрсетіледі. Аталған құралдармен жасалған операциялардан болған кірістер мен шығыстар саудалық бағалы қағаздармен операциялар бойынша таза кірістердің / (шығыстардың) немесе шетел валютасындағы операциялар бойынша таза кірістердің / (шығыстардың) құрамында қаржы құралының түріне қарай (сауда операциялары) пайда мен зияндар туралы есепте көрсетіледі.

Басқа қаржы құралдарының құрамына ендірілген туынды құралдар жеке ескеріледі және егер оларға тән сипаттамалар мен тәуекелдер негізгі шарттардың тәуекелдерімен және сипаттамаларымен тығыз байланысты болмаса және осы негізгі шарттар сатуға арналмаса және пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланбаса, әділ құны бойынша көрсетіледі. Негізгі шарттан бөлінген ендірілген туынды құралдар сауда портфелінің құрамында әділ құны бойынша ескеріледі, бұл ретте әділ құнның барлық өзгерістері пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қарыз қаражаты

Шығарылған қаржы құралдары немесе олардың құрамдастары міндеттемелер ретінде жіктеледі, егер шарттық келісімнің нәтижесінде Корпорацияның ақша қаражатын немесе өзге де қаржы активтерін жеткізу не болмаса меншікті үлес құралдарының тіркелген санына ақша қаражатының немесе басқа да қаржы активтерінің тіркелген сомасына айырбас арқылы міндеттемені өзге тәсілмен орындауға міндеттемесі болса. Мұндай құралдарға үкімет алдындағы берешек, кредиттік ұйымдардың қаражаты, акционердің алдындағы берешек, шығарылған борыштық бағалы қағаздар кіреді. Бастапқыда мойындалғаннан кейін қарыз қаражаты пайыздың тиімді ставка әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі. Кірістер мен шығыстар міндеттемелердің мойындалуы тоқтаған кезде, сондай-ақ амортизация үрдісінде пайда мен зияндар туралы есепте бейнеленеді.

Операциялық жалдау - Корпорация жалға алушы ретінде

Жалға беруші жалдау нысанына меншік құқығына байланысты тәуекелдер мен пайданы түгел дерлік өзінде сақтайтын мүлікті жалдау операциялық жалдау ретінде жіктеледі. Операциялық жалдау шарты бойынша төлемдер жалдау мерзімі ішінде бірдей шығыстарға жатқызылады және өзге операциялық шығыстар құрамында ескеріледі.

Қаржылық активтердің құнсыздануы

Әрбір есепті күнге Корпорация қаржылық активтің немесе қаржылық активтер тобының құнсыздануының объективті белгілерінің болуын бағалайды. Қаржылық актив немесе қаржылық активтер тобы активті бастапқы танудан кейін орын алған бір немесе одан артық оқиға (орын алған «шығынның туындау жағдайы») нәтижесінде құнсызданудың объективті дәлелі болған және шығын орын алған жағдай (немесе жағдайлар) сенімді түрде бағалауға болатын қаржылық актив пен қаржылық активтер тобынан күтілетін болашақ ақша қаражаты ағымдарына әсер еткен жағдайда ғана құнсызданған ретінде шартты түрде белгіленеді.

Құнсыздану белгілеріне заемшы немесе заемшылар тобының айтарлықтай қаржылық қиындықтарының болуы, пайыздардың немесе негізгі қарыз сомасының төлемдері бойынша міндеттемелерді бұзуы, банкротқа ұшыраудың немесе қаржылық қайта ұйымдастырудың жоғары ықтималдылығы, сондай-ақ бақыланатын нарықтан алынатын ақпарат негізіндегі дәлел, күтілетін болашақ ақша қаражаты ағымдарының азаюы, мысалы мерзімі өткен төлемдер деңгейіндегі немесе активтер бойынша шығындармен ортақтастырылатын экономикалық жағдайлардағы өзгерістер кіреді.

Кредиттік ұйымдардағы қаражат және клиенттерге берілген кредиттер

Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын кредиттік ұйымдардағы қаражат пен клиенттерге берілетін кредиттерге қатысты Корпорацияның ең бірінші дербес негізде жеке маңызды қаржылық активтер үшін немесе жеке маңызды болып табылмайтын қаржылық активтер үшін тұтас құнсызданудың объективті белгілері болуын бағалайды. Соған қатысты құнсыздану шығындары мойындалатын дербес негізде құнсыздану мәніне бағаланатын активтер жиынтық негізде құнсыздану мәніне бағаланбауы тиіс.

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржылық активтердің құнсыздануы (жалғасы)

Кредиттік ұйымдардағы қаражат және клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Құнсызданудан шығынға ұшыраудың объективті дәлелдері болған жағдайда, шығын сомасы активтердің ағындағы құны мен ақшалай қаражаттың болашақ бағалау ағымдарының келтірілген құнының (әлі ұшырамаған кредиттер бойынша болашақ күтілетін шығындарды ескермейтін) арасындағы айырманы білдіреді. Активтің ағымдағы құны резерв шотын пайдалану есебінен төмендейді және шығын сомасы пайда мен зияндар туралы есепте танылады. Пайыздық кірістер актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде төмендетілген ағымдағы құн бойынша есептелуін жалғастырады. Өтеудің нақты перспективалары болмаған және барлық қамтамасыз ету іске асырылған немесе Корпорация берілген жағдайда, кредиттер мен тиісті резерв есептен шығарылады. Егер келесі жылы құнсыздану шығындарын бағалау сомасы құнсыздану шығындары танылғаннан кейін болған оқиғаларға байланысты көбейсе немесе азайса, бұрын танылған құнсыздану шығындарының сомасы резерв шотын түзету арқылы көбейтіледі немесе азайтылады. Егер есептен шығару кейіннен қалпына келтірілетін болса, онда қалпына келтіру сомасы пайда және шығындар туралы есепте көрсетіледі.

Болашақ күтілетін ақша ағымдарының келтірілген құны қаржылық актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталады. Егер кредит ауыспалы пайыздық мөлшерлеме бойынша берілген болса, онда құнсыздану шығындарын бағалау үшін дисконттау мөлшерлемесі ағымдағы тиімді пайыздық мөлшерлеме болады. Қамтамасыз ету ретінде берілген қаржылық активтер бойынша болашақ күтілетін ақша ағымдарының келтірілген құнының есебі өндіру мүмкіндігінің болуына қарамастан қамтамасыз етуді алу мен іске асыру шығындары шегерілген өндіріп алу жағдайында алынуы мүмкін ақшалай қаражатты бейнелейді.

Құнсыздану белгілерінің болуын жиынтық бағалау мақсатында қаржылық активтер кредиттік тәуекелдің актив түрі, сала, географиялық орналасу, қамтамасыз ету түрі, төлемдердің уақытылы болуы және басқа да факторлар сияқты сипаттамалары ескеріле отырып кредиттік рейтингтердің ішкі банктік жүйесі негізінде топтарға бөлінеді.

Құнсыздану жиынтық негізде бағаланатын қаржылық активтер тобы бойынша болашақ ақша ағымдары активтер бойынша шығындарға, топ активтерінің сипаттамасына ұқсас кредиттік тәуекелдердің сипаттамасына қатысты тарихи ақпарат негізінде анықталады. Шығындар бойынша тарихи ақпарат шығындар бойынша тарихи ақпарат бар жылдарға әсерін тигізбеген қолданыстағы талаптардың әсерін бейнелеу және осы сәтте жоқ тарихи кезең үшін талаптардың әсерін жоққа шығару мақсатында бақыланатын нарықтағы ағымдық ақпарат негізінде түзетіледі. Болашақ ақша ағымдарының өзгерістерін бағалау әрбір жыл үшін бақыланатын нарықтағы тиісті ақпараттың өзгерістерін бейнелейді және сәйкес келеді (мысалы, жұмыссыздық деңгейіндегі, жылжымайтын мүлік бағаларындағы, тауар бағаларындағы, төлем мәртебесіндегі немесе Корпорация шеккен залалдар мен мөлшерінің дәлелі болатын басқа факторлардағы өзгерістер). Болашақ ақша ағымдарын бағалау үшін қолданылатын әдістемелер мен жорамалдар шығындар бағасы мен нақты нәтижелер арасындағы айырмашылықты қысқарту үшін үнемі қайта қарастырылып отырады.

Кредиттерді қайта құрылымдау

Кепіл затын өндіріп алудың орнына, мүмкіндігіне қарай, Корпорация кредиттер бойынша талаптарды қайта қарастыруға тырысады, мысалы, төлемнің шарттық мерзімдерін ұзартып, кредит берудің жаңа талаптарын келіседі.

Мұндай қайта құрылымдаудың есебі келесі тәсілмен жасалады:

- ▶ Егер кредиттің валютасы өзгерсе, алдыңғы кредиттің мойындалуы тоқтатылады, ал жаңа кредит қаржылық жағдай туралы есепте мойындалады.
- ▶ Егер қайта құрылымдау қарыз алушының қаржылық қиындықтарымен негізделмесе, Корпорация төменде сипатталған қаржылық міндеттемелердің мойындалуын тоқтату үшін қолданылатын әдіске ұқсас әдісті қолданады.
- ▶ Егер қайта құрылымдау қарыз алушының қаржылық қиындықтарымен негізделсе және кредит қайта құрылымдаудан кейін құнсызданған болып есептелсе, Корпорация жаңа талаптарға сәйкес бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған келешек ақша ағымдарының келтірілген құны мен қайта құрылымдауға дейінгі ағымдағы құн арасындағы айырманы есепті кезеңде құнсыздану шығыстарының құрамында мойындайды. Егер кредит қайта құрылымдаудың нәтижесінде құнсызданбаған болса, Корпорация тиімді пайыздық мөлшерлемені қайта есептейді.

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржылық активтердің құнсыздануы (жалғасы)

Кредиттерді қайта құрылымдау (жалғасы)

Кредит, егер ол бойынша талаптар қайта қаралса, мерзімі өткен болып табылмайды. Корпорация басшылығы болашақ төлемдерді жасаудың барлық критерийлерін және олардың мүмкіндіктерін сақтауында көз жеткізу үшін қайта құрылымдалған кредиттерді үнемі қайта қарап отырады. Мұндай кредиттер жеке немесе жиынтық негізде құнсыздану мәніне бағалануын жалғастырады немесе олардың өтелетін құны кредит бойынша бастапқы немесе ағымдағы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып бағаланады.

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржы активтері

Егер:

активтен келетін ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса, қаржы активі (немесе қолданылуына қарай - қаржы активінің бір бөлігі немесе ұқсас қаржы активтері топтарының бір бөлігі) қаржылық жай-күй туралы есепте мойындалуын тоқтатады.

Корпорация активтен келетін ақша ағымдарын алу құқығын берсе немесе алған ақша ағымдарын толығымен елеулі кешіктіріусіз «транзит» келісім талаптарында үшінші тарапқа аудару міндеттемесін қабылдаса; сондай-ақ

Корпорация (а) не активтен түсетін бүкіл пайда мен тәуекелді түгелімен дерлік берсе, (б) не бермесе, алайда активтен түсетін пайда мен тәуекелді өзінде де сақтамайтын болса, бірақ осы активтің бақылануын берсе, қаржылық активтің (немесе қолданылуына қарай – қаржылық активтің бір бөлігінің немесе ұқсас қаржылық активтер тобының бір бөлігінің) баланста танылуы тоқтатылады.

Корпорация активтен келетін ақша ағымдарын алу құқығын оған байланысты бүкіл пайда мен тәуекелді бермей де, өзінде сақтамай да, сондай-ақ активтің бақылануын бермей де берсе, мұндай актив есепке алуда Корпорацияның бұл активтегі қатысуын жалғастыратын шекте бейнеленеді. Берілген актив бойынша кепілдеме нысанындағы активке қатысуды жалғастыру Корпорацияға төлемге берілуі мүмкін өтемнің ең жоғарғы мөлшері мен активтің бастапқы ағымдағы құны мәндерінің ең азы бойынша бағаланады.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттеме тиісті міндеттеме орындалған, күші жойылған немесе қолданылу мерзімі аяқталған жағдайда есептен алынады.

Қолданыстағы бір қаржылық міндеттемені сол кредитордың алдындағы басқа міндеттемеге елеулі ерекшеленетін талаптарда ауыстырған кезде немесе қолданыстағы міндеттеме талаптарына елеулі өзгерістер енгізілген жағдайда, бастапқы міндеттеме есептен алынады, ал жаңа міндеттеме пайда мен зияндар туралы есепте міндеттемелердің ағымдағы құнындағы айырма таныла отырып, есепке алуда бейнеленеді.

Салық салу

Табыс салығы бойынша ағымдағы шығыстар Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелер баланстық міндеттемелер әдісін пайдалана отырып, барлық уақытша айырмашылықтарына қатысты есептеледі. Кейінге қалдырылған табыс салығы активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың ағымдағы құны арасында туындайтын барлық уақытша айырмалар бойынша қаржылық есептілік мақсаттары үшін көрсетіледі.

Кейінге қалдырылған салық активтері салықтық базаны азайтатын осы уақытша айырмашылықтар қарсы есепке алынуы мүмкін болашақта салық салынатын пайда алу ықтималдылығы бар дәрежеде ғана көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салықтық активтер мен міндеттемелер күшіне енген немесе нақ есепті мерзімде күшіне енген заңнамаға сүйене отырып, міндеттемені реттеу немесе активті іске асыру кезеңі ішінде қолданылатын салық салу мөлшерлемелері бойынша бағаланады.

Корпорация кейінге қалдырылған салық талаптарын және кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін өзара есепке алады және нетто негізде қаржылық жағдай туралы есепте көрсетеді, егер:

Корпорацияның ағымдағы салық талаптарын ағымдағы салық міндеттемелеріне қарсы есепке алуға заңгерлік тұрғыдан бекітілген құқығы болса; және

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Салық салу (жалғасы)

Кейінге қалдырылған салық талаптары мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері бір салық органы бір салық субъектісінен өндіріп алатын табыс салығына жататын болса.

Корпорация өз қызметін жүзеге асыратын Қазақстан Республикасында Корпорацияның қызметіне қатысты қолданылатын түрлі салықтарды есептеу және төлеу талаптары бар. Осы салықтар операциялық шығыстардың құрамында табыстар мен шығындар туралы есепте көрсетіледі.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған құнсыздану шығындары мен жинақталған амортизация шегерілген, күнделікті қызмет көрсету шығыстары ескерілмеген нақты құны бойынша бейнеленеді. Мұндай құнға тану белгілеріне жауап беретін болса, болу фактісі бойынша танылатын жабдықты ауыстыруға байланысты шығыстар кіреді.

Бұл активтің ағымдағы құнын өтеудің мүмкін еместігін көрсететін оқиғалар мен жағдайлардағы өзгерістер туындаған жағдайда, негізгі құралдардың ағымдағы құнының құнсыздануы бағаланады.

Нысан амортизациясы оны пайдалану мүмкін болған кезде басталады. Амортизация активтердің пайдалы қызметінің бағалау мерзімдеріне негізделген келесі жылдық мөлшерлемелер бойынша желілік әдіспен есептеледі:

Үйлер мен ғимараттар	4,5%
Компьютерлер мен оргтехника	10-20%
Көлік құралдары	10%
Басқа	7-10%

Қалдық құны, пайдалы қызмет мерзімі және активтердің амортизациясын есептеу әдістемелері әрбір есепті жыл соңында сарапталады және қажет болған жағдайда түзетіледі.

Жөндеу және қайта салу шығыстары олардың жүзеге асырылуына қарай шығыстарға жатқызылады және капиталдандырылуы тиіс жағдайларды қоспағанда, өзге операциялық шығыстар құрамына енгізіледі.

Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтерге бағдарламалық қамсыздандыру мен лицензиялар кіреді.

Жеке сатып алынған материалдық емес активтер бастапқыда нақты құны бойынша бағаланады. Бастапқы танудан кейін материалдық емес активтер жинақталған құнсыздану шығындары мен жинақталған амортизация шегерілген нақты құны бойынша бейнеленеді. Шектелген пайдалы қызмет ету мерзімі бар материалдық емес активтер 1-тен 7-ке дейінгі жылды құрайтын пайдалы қызмет мерзімі ішінде амортизацияланады, мүмкін құнсыздану белгілері болған жағдайда, құнсыздану мәніне сарапталады.

Амортизация активтердің пайдалы қызметін келесі бағалау мерзімдерінің ішінде желілік әдіспен есептеледі:

Материалдық емес активтер	10-100%
---------------------------	---------

Сатуға арналған деп жіктелетін активтер

Корпорация айналымнан тыс активтерді, егер олардың ағымдағы құнын өтеу көбінесе пайдалану барысында емес, мәмілені іске асыру барысында жоспарланса, сатуға арналған деп жіктеп отыр. Бұл үшін айналымнан тыс активтер мұндай активтерді сатудың әдеттегі, үлгі шарттары болып табылатын шарттарда оларды қазіргі күйінде дереу сату үшін қолжетімді болуы тиіс, бұл ретте олардың сатылуы жоғары ықтималдылық деңгейімен сипатталуы тиіс.

Сатудың жоғары ықтималдылығы Корпорация басшылығының айналымнан тыс активті іске асырудың жоспарын қатаң түрде орындау ниетін болжайды. Бұл ретте сатып алушыны іздестіру және мұндай жоспарды орындау бойынша белсенді іскимылдар жоспары басталуы тиіс. Бұдан басқа айналымнан тыс актив оның ағымдағы әділ құнын ескере отырып негізделген болып табылатын баға бойынша өткізілуге белсенді түрде ұсынылуы тиіс. Сонымен бірге сатылымды аяқталған мәміле ретінде көрсету сатуға арналған ретінде айналымнан тыс активтер жіктелген күннен бастап бір жылдың ішінде күтілуі тиіс.

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Сатуға арналған деп жіктелетін активтер (жалғасы)

Корпорация сатуға арналған деп жіктелетін активтерді ағымдағы құнның ең аз мәні және сату шығыстарын шегере отырып әділ құны бойынша бағалайды. Активтердің ағымдағы құнының ықтимал құнсыздану оқиғалары немесе соған көрсететін жағдайлардың өзгеруі басталған жағдайда Корпорация сату шығыстарын шегере отырып олардың құнын әділ құнына дейін бастапқы, сондай-ақ кейінгі есептен шығару кезінде құнсыздандудан болған шығынды көрсетеді.

Жарғылық капитал

Акционерлік капиталға жарналар шығаруға арналған тікелей шығындарды шегере отырып тарихи құны бойынша мойындалады.

Дивидендтер

Дивидендтер есепті мерзімге дейін жарияланған жағдайда ғана міндеттемелер ретінде танылады және есепті мерзімдегі капитал сомасынан шегеріледі. Егер есепті кезеңге дейін ұсынылған болса, сондай-ақ есепті кезеңнен кейін, бірақ қаржылық есептіліктің бекітілу мерзіміне дейін ұсынылған немесе жарияланған болса, дивидендтер туралы ақпарат есептілікте ашылады.

Шартты бөлу резерві

Корпорация өз Акционерінің атынан нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемелер бойынша кредиттік келісімді жасағанда, кредиттік міндеттеменің әділ құны Акционерге болжамды бөлу ретінде шартты бөлу бойынша резерв ретінде мойындалады.

Қосымша капитал

Корпорация өз Акционерінен нарықтық бағадан төмен мөлшерлемелер бойынша несиелерді немесе басқа да қаржылық көмекті алғанда, алынған ақшалай өтемақы мен несиелердің немесе басқа да қаржылық көмектің әділ құны арасындағы айырма қосымша капитал ретінде ескеріледі.

Резервтер

Корпорацияның өткеніндегі белгілі бір оқиғаның салдарынан реттелуі ықтималдылықтың үлкен дәрежесіндегі болашақ экономикалық пайданы қамтитын ресурстар шығысын талап ететін және сенімділіктің жеткілікті дәрежесінде бағалауға болатын заңды немесе ерікті түрде қабылдаған міндеттемелері болса, резервтер танылады.

Шартты активтер және міндеттемелер

Шартты міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте бейнеленбейді, мұндайда оларды өтеуге байланысты ресурстардың шығарылуы күмәнді болып табылатын жағдайларды қоспағанда олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте ашылады. Шартты активтер қаржылық жағдай туралы есепте бейнеленбейді, мұндайда оларға байланысты экономикалық пайданы алу мүмкін болып табылатын жағдайларда олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте ашылады.

Кірістер мен шығыстарды тану

Егер Корпорация экономикалық пайда алады деген жоғары ықтималдық бар болса, және егер түсімнің сенімді бағалануы мүмкін болса, түсім танылады. Қаржылық есептілікте түсімді тану үшін мынадай белгілер орындалуы тиіс:

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Кірістер мен шығыстарды тану (жалғасы)

Пайыздық және ұқсас кірістер мен шығыстар

Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын барлық қаржы құралдары бойынша пайыздық кірістер мен шығыстар дисконттау кезіндегі тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша бейнеленеді, ол бойынша қаржылық құралды пайдаланудың болжалды мерзімі ішінде немесе қолданылуына қарай қысқарақ мерзім ішінде күтілетін болашақ ақша төлемдері мен түсімдері дәлдікпен қаржылық активтің немесе қаржылық міндеттеменің таза баланстық құнында келтіріледі. Есептеу кезінде қаржылық құрал бойынша барлық шарттық талаптар (мысалы, мерзімінен бұрын өтеу құқығы) және тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын құралға тікелей байланысты комиссиялық немесе қосымша шығыстар ескеріледі, бірақ кредиттер бойынша болашақ шығыстар ескерілмейді. Корпорация төлемдердің немесе түсімдердің бағаларын қайта қарастырған жағдайда, қаржылық активтің немесе қаржылық міндеттеменің ағымдағы құны түзетіледі. Түзетілген ағымдағы құн бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде есептеледі, ал ағымдағы құнның өзгерісі пайыздық кірістер мен шығыстар ретінде бейнеленеді.

Қаржылық есептілікте бейнеленген қаржылық активтің немесе ұқсас қаржылық активтер тобының құны құнсыздану салдарынан төмендеген жағдайда, пайыздық кірістердің бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша жаңа ағымдағы құн негізінде танылуы жалғаса береді.

Комиссиялық кірістер

Корпорация клиенттерге көрсететін әр түрлі қызметтерден комиссиялық кірістер алады.

Кредитті ұйымдастырғаны үшін комиссияның мерзімі тиісті тікелей шығындармен бірге ұлғайтылады және кредиттің тиімді пайыздық мөлшерлемесін түзету ретінде мойындалады. Егер кредитті беру міндеттемесінің салдарынан кредитті беру туралы шарт жасалатын болса, кредитті беру міндеттемесі үшін комиссия келешек кезеңдер кірістерінің құрамына (тиісті тікелей шығындармен бірге) кіреді және кейіннен кредит бойынша нақты кірістерді түзету ретінде көрсетіледі. Егер кредитті беру міндеттемесі кредиттің берілуіне әкеліп соқтырған жағдайда, ол төмен деп бағаланады, әрі кредитті беру міндеттемесі үшін комиссия кредитті беру міндеттемесінің қалған кезеңінің ішінде табыстар мен шығындар туралы есепте көрсетіледі. Кредиттің берілуімен аяқталмаған кредитті беру міндеттемесінің қолданылу мерзімі өткеннен кейін кредитті беру міндеттемесі үшін комиссия оның қолданылу мерзімінің аяқталу күніне табыстар мен шығындар туралы есепте мойындалады. Кредитке қызмет көрсеткені үшін комиссия қызметтердің көрсетілуіне қарай ескеріледі. Синдикатталған кредиттерді ұйымдастырғаны үшін комиссия, қаржыландыруды ұйымдастыру бойынша мұндай қызметтер көрсетілгенде, табыстар мен шығындар туралы есепте мойындалады. Басқа комиссиялар қызметтердің көрсетілуіне қарай көрсетіледі.

Шетелдік валюталарды қайта есептеу

Қаржылық есептілік Корпорацияның қызметтік валютасы мен есептілік беру валютасы болып табылатын қазақстандық теңгемен берілді. Шетел валюталарындағы операциялар алдымен операция мерзімінде әрекет ететін айырбастау бағамы бойынша қызметтік валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданылатын айырбас бағамы бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарындағы операцияларды қайта есептеу кезінде туындайтын кірістер мен шығыстар пайда және шығындар туралы есепте «Шетел валюталарындағы операциялар бойынша таза кірістер – Валюталық баптарды қайта бағалау» бабы бойынша бейнеленеді. Шетел валютасында нақты құны бойынша көрсетілетін монетарлық емес баптар операцияны жасау күніне қолданылатын айырбас бағамы бойынша қайта есептеледі. Шетел валютасында әділ құны бойынша көрсетілетін монетарлық емес баптар әділ құнды айқындау күніне қолданылатын айырбас бағамы бойынша қайта есептеледі.

Шетел валютасындағы операциялар бойынша шарттық айырбастау бағамы мен мұндай операция мерзіміндегі ҚР ҰБ ресми бағамы арасындағы айырма шетел валютасындағы операциялар бойынша шығыстар шегеріле отырып кірістер құрамына енгізіледі. Төменде Корпорация қаржылық есептілікті жасау кезінде пайдаланған айырбас бағамдары келтірілген:

	31 желтоқсан	
	2011	2010
Теңге/АҚШ доллары	148,40	147,40
Теңге/Еуро	191,72	195,23
Теңге/Ресей рублі	4,61	4,84

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Есеп саясатының болашақта өзгеруі

Шығарылған, бірақ қолданысқа енген стандарттар мен түсіндірмелер

9 ХҚЕС «Қаржы құралдары».

2009 және 2010 жж. қарашада ХҚЕС жөніндегі кеңес 9 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары» бірінші бөлімін жариялады. Бұл стандарт біртіндеп 39 ХБЕС «Қаржы құралдары: тану және бағалауды» ауыстырады. 9 IFRIC түсіндірмесі 2013 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. 9 ХҚЕС бірінші бөлімі қаржылық активтерді жіктеу мен бағалауға жаңа талаптар енгізеді. Атап айтқанда, одан кейінгі бағалау мақсатында барлық қаржылық активтер амортизациялық құны бойынша немесе пайда не шығын арқылы қайта бағаланған әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелуі тиіс, мұндайда өзге жиынтық кіріс арқылы саудалауға арналмаған үлестік құралдардың қайта бағалануын бейнелеуді жойылмауы тиіс таңдау мүмкін болады. Әділ құны бойынша бағалау мүмкіндігін пайдалана отырып пайда немесе зиян арқылы қайта бағаланатын қаржылық міндеттемелерге қатысты басқа да жиынтық кірістің құрамында кредиттік тәуекелмен негізделген әділ құнның өзгеруін есепке алу талабы енгізілді. Қазіргі уақытта Корпорация бұл стандарттың әсерін бағалау және оның бастапқы қолданылу мерзімін таңдау үстінде.

10 ХҚЕС «Шоғырландырылған қаржылық есептілік»

10 ХҚЕС «Шоғырландырылған қаржылық есептілік» арнайы мақсаттағы компанияларды қоса алғанда, барлық типті компанияларға қатысты қолданылатын бірегей бақылау үлгісін көздейді. 10 ХҚЕС ұсынылған өзгерістер басшылықтан кәсіпорындардың қайсысы бақылау астында екендігін анықтау үшін едәуір пайымдауларды қолдануды және осылайша, бас компаниямен 27 ХБЕС көрсетілген талаптармен салыстырғанда шоғырлануы тиіс. 10 ХҚЕС агенттік қатынастар жағдайларында оның ережелерін қолдану бойынша арнайы нұсқауларды көздейді. 10 ХҚЕС шоғырландыруға қатысты 27 ХБЕС «Шоғырландырылған және жекелеген қаржылық есептілік» қамтылған талаптарды ауыстырады. Сондай-ақ ол ПКИ-12 «Шоғырландыру – арнайы мақсаттағы компаниялар» қарастырылған мәселелерді қозғайды. Стандарт 2013 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзетуді мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Қазіргі уақытта Корпорация 10 ХҚЕС қолдануын оның қаржылық жағдайына және қызметінің қаржылық нәтижелеріне ықтимал әсерін бағалайды.

11 ХҚЕС «Бірлескен қызмет туралы келісім»

11 ХҚЕС пропорционалды шоғырландыру әдісін пайдалана отырып, бірлесіп бақыланатын компанияларды есепке алу мүмкіндігін жоққа шығарады. Осының орнына бірлескен кәсіпорын талаптарына сәйкес келетін ББК үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілуі тиіс. 11 ХҚЕС «Бірлескен қызметке қатысу» 31 ХБЕС және «Бірлесіп бақыланатын компаниялар – қатысушылардың монетарлық емес салымдары» 13 ПКИ ауыстырады және 2013 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзетуді мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Корпорация 11 ХҚЕС қабылдануы оның қаржылық жағдайы мен қызмет нәтижелеріне әсер етпейді деп күтіп отыр.

12 ХҚЕС «Басқа компанияларға қатысу үлестері туралы ақпаратты ашып көрсету»

12 ХҚЕС шоғырландырылған қаржылық есептілік бөлігінде бұрын 27 ХБЕС, 31 ХБЕС және 28 ХБЕС қамтылған ақпаратты ашып көрсетуге қойылатын талаптарды біріктіреді. Осы ашып көрсетулер еншілес компаниялардағы, бірлескен компаниялардағы, қауымдасқан компаниялар мен құрылымдалған ұйымдардағы кәсіпорынның үлестерімен байланысты. Сондай-ақ мұндай компанияларға қатысты ақпараттың ашылып көрсетілуіне бірқатар жаңа талаптар енгізілді. 12 ХҚЕС 2013 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзетуді мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Корпорация 12 ХҚЕС қабылдануы оның қаржылық жағдайы мен қызмет нәтижелеріне әсер етпейді деп күтіп отыр.

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Есеп саясатының болашақта өзгеруі (жалғасы)

Шығарылған, бірақ қолданысқа енбеген стандарттар мен түсіндірмелер (жалғасы)

13 ХҚЕС «Әділ құнды бағалау»

13 ХҚЕС бір стандартта ХҚЕС-ке сай әділ құнын бағалауға қатысты барлық нұсқауларды біріктіреді. 13 ХҚЕС компаниялар әділ құнды пайдалануға міндетті болған кезінде өзгерістерді енгізбей, әділ құнды пайдалану қажет болғанда немесе рұқсат етілгенде ХҚЕС-ке сай әділ құнды бағалауға қатысты нұсқауларды береді. 13 ХҚЕС 2013 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзетуді мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. 13 ХҚЕС қабылдануы әділ құн бойынша ескерілетін Корпорацияның активтері мен міндеттемелерінің бағалануына ықпал етуі мүмкін. Қазіргі уақытта Корпорация 13 ХҚЕС қолдануын оның қаржылық жағдайына және қызметінің қаржылық нәтижелеріне ықтимал әсерін бағалайды.

27 ХБЕС «Жекелеген қаржылық есептілік» (2011 жылғы редакцияда)

10 ХҚЕС пен 12 ХҚЕС жария етудің нәтижесінде 27 ХБЕС-те енді еншілес, бірлесіп бақыланатын және қауымдасқан компанияларды жекелеген қаржылық есептілікте есепке алу жөніндегі нұсқаулар қамтылған. Осы түзету 2013 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Корпорация 27 ХБЕС қабылдануы оның қаржылық жағдайы мен қызмет нәтижелеріне әсер етпейді деп күтіп отыр.

28 ХБЕС «Қауымдасқан компанияларға және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар» (2011 жылғы редакцияда)

Жаңа 11 ХҚЕС пен 12 ХҚЕС жария етудің нәтижесінде 28 ХБЕС атауы 28 ХБЕС «Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар» деп өзгерді. Стандарттың жаңа редакциясында тек қауымдасқан компанияға салынатын инвестицияларға қатысты ғана емес, сондай-ақ бірлескен кәсіпорындарға салынатын инвестицияларға қатысты үлестік қатысу әдісінің қолданылуын сипаттайды. Осы түзету 2013 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Корпорация 28 ХБЕС қабылдануы оның қаржылық жағдайы мен қызмет нәтижелеріне әсер етпейді деп күтіп отыр.

7 ХҚЕС түзетуі «Қаржы құралдары: ақпаратты ашу»

2010 жылғы қазанда ХҚЕС жөніндегі кеңес 7 ХҚЕС түзетулерін жариялады, әрі олар 2011 жылғы 1 шілдеден немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзету Корпорацияның қаржылық есептілігін пайдаланушыларға мойындалуы тоқтатылмаған активтердің және тиісті міндеттемелердің өзара байланыс сипатын түсінуге мүмкіндік беру үшін берілген, бірақ мойындалуы тоқтамаған қаржы активтері туралы қосымша ақпаратты жария етуді талап етеді. Сонымен бірге, түзету Компанияның қаржылық есептілігін пайдаланушыларға мойындалуы тоқтаған мұндай активтерге компанияның жалғасып отырған қатысуының сипатын және осыған байланысты тәуекелдерді түсінуге мүмкіндік беру үшін мойындалуы тоқтаған активтерге жалғасып отырған қатысу туралы ақпаратты жария етуді талап етеді. Түзету тек ақпаратты ашып көрсетуді ғана өзгертеді және Корпорацияның қаржылық жағдайына немесе қызметінің нәтижелеріне әсер етпейді.

12 ХБЕС түзетулер «Табыс салықтары» - Мерзімі ұзартылған салықтар: Негізінде жатқан активті өтеу

2010 жылғы желтоқсанда ХҚЕС жөніндегі кеңес 12 ХҚЕС түзетулерін жариялады әрі олар 2012 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзетуде әділ құн бойынша қайта бағаланатын инвестициялық жылжымайтын мүлікке қатысты мерзімі ұзартылған салықты айқындау тәртібі түсіндіріледі. Түзету 40 ХБЕС-те әділ құнның үлгісі бойынша бағаланатын инвестициялық жылжымайтын мүлікке мерзімі ұзартылған салық оның баланстық құны сату арқылы өтелетіндігінің негізінде айқындалуы тиіс екендігінің даусыз презумпциясын енгізеді. Сонымен бірге, түзетумен 16 ХБЕС-ке сай қайта бағалау үлгісі бойынша бағаланатын амортизацияланбайтын активтер бойынша мерзімі ұзартылған салық сату арқылы олардың әділ құнын өтеуге әрдайым бағалануы тиіс екендігінің талабы енгізіледі. Қазіргі уақытта Корпорация мұндай түзетулердің ықпалын бағалап отыр.

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Есеп саясатының болашақта өзгеруі (жалғасы)

Шығарылған, бірақ қолданысқа енген стандарттар мен түсіндірмелер (жалғасы)

19 ХБЕС түзетуі «Қызметкерлерге сыйақы»

19 ХБЕС түзету 2013 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзету қызметкерлерге төленетін сыйақыларды есепке алуға едәуір өзгерістерді енгізеді, атап айтқанда зейнетақы жоспарының («дәліз әдісі» деп аталады) активтері мен міндеттемелеріндегі өзгерістерді мерзімі ұзартылған мойындау мүмкіндігін алып тастайды. Сонымен бірге, түзету пайдада немесе зиянда мойындалатын таза зейнетақы активтеріндегі (міндеттемелеріндегі) өзгерістерді пайыздар бойынша таза кіріспен (шығыспен) және қызмет құнымен шектейді. Корпорация түзетулер қаржылық жағдайға немесе қаржылық қызмет нәтижелеріне әсер етпейді деп болжап отыр.

1 ХБЕС түзетуі «Басқа да жиынтық кіріс баптарын ұсынудағы өзгеріс»

1 ХБЕС түзету 2012 жылғы 1 шілдеден немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзету басқа да жиынтық кіріс құрамында ұсынылатын баптардың топтастырылуын өзгертеді. Баптар келешекте белгілі бір уақыт сәтінде (мысалы, активтің мойындалуы немесе өтелуі тоқтаған жағдайда) пайда немесе зиян құрамында қайта жіктелуі мүмкін, олар ешқашан қайта жіктелмейтін баптан жеке ұсынылуы тиіс. Түзету тек ақпараттың ұсынылуын өзгертеді, бірақ Корпорацияның қаржылық жағдайына немесе қызметінің нәтижелеріне әсер етпейді.

1 ХКЕС түзетуі «ХКЕС-ті алғаш рет қолданатын компаниялар үшін едәуір гиперинфляция және тіркелген күндерден бас тарту»

Осы түзету 2011 жылғы 1 шілдеден немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзету едәуір гиперинфляцияға ұшыраған компаниялардың шартты бастапқы құнды пайдалануы үшін қосымша ерекшелікті енгізеді. Корпорация түзетулер қаржылық жағдайға немесе қаржылық қызмет нәтижелеріне әсер етпейді деп болжап отыр.

4. Маңызды есептік пікірлер және бағалаулар

Бағалаудың белгісіздігі

Корпорацияның есепке алу саясатын қолдану үшін басшылық өзінің пікірлерін пайдаланды және қаржылық есептілікте танылған соманы анықтауға қатысты бағалау жасады. Төменде пікірлер мен бағалауды пайдаланудың неғұрлым маңызды жағдайлары берілді:

Қаржы құралдарының әділ құны

Егер қаржылық жағдай туралы есепте бейнеленген қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің әділ құнын белсенді нарықтағы бағалар негізінде анықтау мүмкін болмаса, ол математикалық модельдерден тұратын бағалаудың түрлі модельдерін пайдалана отырып анықталады. Мұндай модельдер үшін алғашқы деректер, егер мүмкін болса, бақыланатын нарық негізінде анықталады; басқа жағдайда әділ құнды анықтау үшін пікірді қолдану қажет.

Кредиттердің құнсыздану резерві

Корпорация кредиттер мен дебиторлық берешектің құнсыздануын тұрақты түрде сараптап отырады. Тәжірибеге сүйене отырып, Корпорация құнсыздану шығындарын қарыз алушы қаржылық қиындықтарды басынан кешіріп отырған және ұқсас қарыз алушылар туралы нақты деректердің жеткілікті көлемі болмаған жағдайларда бағалауда өзінің субъективті пікірін пайдаланады. Корпорация топ құрамындағы қарыз алушылардың міндеттемелерін өтеу мәртебесіндегі жағымсыз өзгерістерді немесе топ құрамындағы активтер бойынша міндеттемелерді орындамауға пара-пар мемлекеттік не жергілікті экономикалық жағдайлардың өзгеруін көрсететін байқалып отырған деректер негізінде болашақ ақша ағымдарының өзгерісін ұқсас түрде бағалайды. Басшылық кредиттер мен дебиторлық берешектің топтары бойынша құнсызданудың объективті белгілері бар және кредиттік тәуекелдің ұқсас сипаттамасындағы активтерге қатысты шығындар құрылымы туралы тарихи деректерге негізделген бағалауды пайдаланады. Тәжірибеге сүйене отырып, Корпорация ағымдағы міндеттемелерді бейнелеу үшін кредиттер немесе дебиторлық берешек тобына қатысты байқалатын деректерді түзету кезінде өзінің субъективті пікірін пайдаланады.

4. Маңызды есептік пікірлер және бағалаулар (жалғасы)

Бағалаудың белгісіздігі (жалғасы)

Кепілмен қамтамасыз етуді бағалау

Басшылық нарықтағы ағымдағы жағдайды ескере отырып кепілмен қамтамасыз етудің құнын түзету үшін тәжірибеге негізделген пайымдауды немесе тәуелсіз бағалауды пайдалана отырып, тұрақты негізде кепілмен қамтамасыз етуге мониторингті жүзеге асырады.

Салық салу

Қазақстан Республикасының салықтық, валюталық және кедендік заңнамасы жиі қайталануы мүмкін түрлі түсініктемелер мен өзгертулердің нысаны болып табылады. Мұндай заңнамаға қатысты мәмілелер мен Корпорацияның қызметіне қатысты қолданылатын басшылық түсініктемесі тиісті өңірлік және мемлекеттік органдар тарапынан даулануы мүмкін. Осылайша, қосымша салықтар, айыппұлдар және өсімпұлдар есептелуі мүмкін. Салықтарды есептеуге қатысты салықтық кезеңдер тиісті органдар тексеру үшін қарастырылатын жылдың алдындағы бес күнтізбелік жыл ішінде ашық болып қалады. Белгілі бір жағдайларда мұндай шолулар бұдан да ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін. Басшылық 2011 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша заңнаманы түсінуі тиісінше және Корпорацияның салықтар, валюта және кеден бойынша бағыттары расталатын болады деп санайды.

5. Ақша қаражаты және олардың баламалары

Ақша қаражатына келесі позициялар кіреді:

	2011	2010
Қолма-қол қаражат	72	67
Ағымдағы шоттағы ақша қаражаты	5.123.288	5.503.366
Мерзімі 90 күннен кем болатын депозит	-	4.000.000
Ақша қаражаты және олардың баламалары	5.123.360	9.503.433

2011 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердің есеп айырысу шоттарында орналастырылған ақша қаражатына жергілікті бір банкте орналастырылған 3.552.116 мың теңге мөлшеріндегі сома кіреді, бұл ақша қаражаты мен олардың баламаларының 69% құрайды (2010 жылдың 31 желтоқсанына – 5.295.385 мың теңге және 56%).

6. Туынды қаржы құралдары

Төменде қаржылық есептілікте активтер немесе міндеттемелер ретінде, сондай-ақ олардың шартты сомалары ретінде көрсетілген туынды қаржы құралдарының әділ құнын көрсететін кесте келтірілген:

	2011			2010		
	<i>Шартты негізгі сома</i>	<i>Әділ құны</i>		<i>Шартты негізгі сома</i>	<i>Әділ құны</i>	
		<i>Актив</i>	<i>Міндеттеме</i>		<i>Актив</i>	<i>Міндеттеме</i>
Опциондар	2.304.335	348.963	-	4.719.989	534.299	-

Опциондар сатып алушының келешекте белгіленген күнге немесе белгілі бір кезеңнің ішінде уақыттың кез келген сәтінде тіркелген баға бойынша қаржы құралдарының белгілі бір санын сатып алу не болмаса сату құқығын қамтитын шарттық келісімдерді білдіреді.

2011 және 2010 жылдардың 31 желтоқсанына Корпорацияда шетел валютасы бағамының ең аз мәнін тіркеуді көздейтін шетел валютасына байланыстырылған белгілі бір заемдар болды, яғни негізгі борыш пен пайыздар бойынша төлемдер шетел валюталарымен Корпорацияда, егер келісім-шартта көрсетілген шетел валютасының бағамы белгілі бір шекке қатысты асып түсетін болса (шек, әдетте заемды беру күніне валютаның айырбас бағамының деңгейінде белгіленеді), одан да жоғары төлемді талап ету құқығы бар болатындай етіп шетел валюталарымен индексациялануы тиіс. Дәл сол уақытта, егер шетел валютасының бағамы көрсетілген шектен төмен түссе, негізгі борыш пен пайыздар бойынша төлемдер бастапқы деңгейде қалады.

Корпорацияның пікірінше, жоғарыда аталған индексация ендірілген валюталық опцион болып табылады, әрі ол өз кезегінде негізгі келісім-шарттан бөлінуге және қаржылық есептілікте пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын жеке қаржы құралы ретінде есепке алынуға жататын ендірілген туынды қаржы құралы ретінде болады.

6. Туынды қаржы құралдары (жалғасы)

Ендірілген туынды құралдармен операциялар бойынша таза кірістерге/(шығыстарға) келесі позициялар кіреді:

	2011	2010
Туынды құралдармен операциялар бойынша іске асырылған кірістер	145.048	663.955
Туынды құралдармен операциялар бойынша іске асырылмаған кірістер / (шығыстар)	98.522	(2.276.453)
Ендірілген туынды құралдармен операциялар бойынша таза (шығыстар) /кірістер	243.570	(1.612.498)

7. Клиенттерге берілетін кредиттер

Клиенттерге берілген кредиттерге келесі позициялар кіреді:

	2011	2010
Аграрлық секторда заңды тұлғаларға берілген кредиттер	84.045.313	67.672.743
Аграрлық секторда жеке тұлғаларға берілген кредиттер	7.165.328	2.666.417
Клиенттерге берілген кредиттердің жиыны	91.210.641	70.339.160
Құнсыздану резервін шегере отырып	(10.588.236)	(7.602.401)
Клиенттерге берілетін кредиттер	80.622.405	62.736.759

Кредиттерге берілген кредиттердің құнсыздану резерві

Төменде кредиттердің құнсыздану резервінің салыстырмасы берілді:

	2011	2010
1 қаңтарда	7.602.401	6.956.859
Бір жылғы шығыстар	2.764.349	643.013
Қалпына келтіру	221.486	2.529
31 желтоқсанда	10.588.236	7.602.401
Жеке негіздегі құнсыздану	8.501.283	5.353.418
Жиынтық негіздегі құнсыздану	2.086.953	2.248.983
	10.588.236	7.602.401
Резерв есептен шығарылғанға дейінгі құнсызданған ретінде жеке негізге бағаланған кредиттер сомасының жиыны	13.882.603	19.071.022

Құнсызданған ретінде жеке негізде бағаланған кредиттер

2011 жылдың 31 желтоқсанына аяқталған жыл үшін құнсызданған ретінде жеке негізде бағаланған кредиттерге қатысты есептелген пайыздық кірістер 1.327.142 мың теңге (2010: 1.616.300 мың теңге) болды.

2011 жылдың 31 желтоқсанына құнсызданған ретінде жеке негізде бағаланған кредиттер бойынша Корпорация алған қамтамасыз етудің әділ құны 8.346.262 мың теңге болды (2010 жыл: 13.338.976 мың теңге).

Кредиттік тәуекелді азайтатын қамтамасыз ету және басқа құралдар

Корпорация берілуін талап ететін қамтамасыз етудің мөлшері мен түрі қарсы агенттің кредиттік тәуекелді бағалауына тәуелді. Қамтамасыз ету түрлерінің және бағалау өлшемдерінің рұқсат етілуіне қатысты ұстанымдар белгіленген.

Төменде алынған қамтамасыз етулердің негізгі түрлері аталған:

- Коммерциялық кредиттеу кезінде – жылжымайтын мүлік, қорлар мен дебиторлық берешек кепілі, кепілдіктер мен бағалы қағаздар;
- Жеке тұлғаларды кредиттеу кезінде – тұрғын үй және басқа да активтер кепілі.

Басшылық қамсыздандырудың нарықтың құнына мониторинг жүргізеді, негізгі келісімге сәйкес қосымша қамсыздандыруды сұратады, сондай-ақ құнсыздану шығындарына резервтің жеткіліктілігін тексеру барысында алынған қамсыздандырудың нарықтық құнын қадағалап отырады.

7. Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Кредиттердің клиенттерде шоғырлануы

2011 жылдың 31 желтоқсанына Корпорация қарыздардың келесі шоғырлануымен сипатталды – ірі 10 қарыз алушыға 29.773.210 мың теңге келді, бұл жиынтық кредит портфелінің 34% құрады (2010 жылдың 31 желтоқсанына – 19.701.197 мың теңге және жиынтық кредит портфелінің 28 %).

8. Сатуға арналған активтер

2009 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Корпорация Кредиттік серіктестердегі үлестік қатысуды білдіретін қауымдасқан компанияларға инвестицияларды салу туралы шешімді қабылдады. Аталған серіктестіктер Корпорациядан алынған қаражаттың есебінен ауылдағы клиенттерді қаржыландырады. 2011 және 2010 жылдардың ішінде Корпорация қауымдасқан компанияларға инвестицияларды сату жоспарын әзірлеп, сатып алушылардың айқындау және жоспарды аяқтау бағдарламасын бастады. Корпорация осы активтердің ағымдағы әділ құнына қатысты үйлеспелі болып табылатын баға бойынша белсенді сата бастады, соның салдарынан қауымдасқан компанияларға салынған инвестициялар сатуға арналған активтер ретінде жіктелді.

Төменде 31 желтоқсанға инвестициялар шоттары бойынша қозғалыс келтірілген:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
1 қаңтардағы қалдық	319.979	-
Қауымдасқан компанияларға инвестицияларды сатуға арналған активтерге қайта жіктеу	-	515.067
Инвестицияларды сату	(150.020)	(182.734)
Сатуға арналған активтердің құнсыздануынан болған запал	(2.293)	(12.354)
31 желтоқсанға қалдық	<u>167.666</u>	<u>319.979</u>

Төменде сатуға арналған активтердің құнсыздануына резервтің салыстырылып тексерілуі көрсетілген:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
1 қаңтардағы қалдық	(12.354)	-
Бір жылғы шығыстар	(2.293)	(12.354)
Есептен шығару	12.354	-
31 желтоқсанға қалдық	<u>(2.293)</u>	<u>(12.354)</u>

9. Негізгі құралдар

	Жер	Үйлер мен ғимараттар	Компьютерлер мен оргтехника	Көлік құралдары	Басқасы	Жиыны
Бастапқы құны						
2009 жылдың 31 желтоқсанына	5.397	133.668	81.272	32.855	37.742	290.934
Түсімдер	-	-	8.483	-	7.884	16.367
Шығу	-	-	(8.457)	-	(132)	(8.589)
2010 жылдың 31 желтоқсанына	5.397	133.668	81.298	32.855	45.494	298.712
Түсімдер	-	-	39.729	3.809	9.359	52.897
Шығу	-	-	(637)	-	(161)	(798)
2011 жылдың 31 желтоқсанына	5.397	133.668	120.390	36.664	54.692	350.811
Жинақталған амортизация						
2009 жылдың 31 желтоқсанына	-	28.994	26.485	7.423	14.143	77.045
Есептелген амортизация	-	6.015	11.140	3.140	3.861	24.156
Шығу	-	-	(8.405)	-	(54)	(8.459)
2010 жылдың 31 желтоқсанына	-	35.009	29.220	10.563	17.950	92.742
Есептелген амортизация	-	6.015	12.273	3.053	4.497	25.838
Шығу	-	-	(566)	-	(123)	(689)
2011 жылдың 31 желтоқсанына	-	41.024	40.927	13.616	22.324	117.891
Қалдық құны:						
2009 жылдың 31 желтоқсанына	5.397	104.674	54.787	25.432	23.599	213.889
2010 жылдың 31 желтоқсанына	5.397	98.659	52.078	22.292	27.544	205.970
2011 жылдың 31 желтоқсанына	5.397	92.644	79.463	23.048	32.368	232.920

10. Материалдық емес активтер

Төменде материалдық емес активтердің баптары бойынша қозғалыс келтірілген:

	Бағдарламалық жасақтама
Бастапқы құны:	
2009 жылдың 31 желтоқсанына	381.198
Түсімдер	18.224
Шығу	(1.756)
2010 жылдың 31 желтоқсанына	397.666
Түсімдер	4.846
2011 жылдың 31 желтоқсанына	402.512
Жинақталған амортизация:	
2009 жылдың 31 желтоқсанына	36.473
Есептелген амортизация	41.344
Шығу	(1.755)
2010 жылдың 31 желтоқсанына	76.062
Есептелген амортизация	42.724
2011 жылдың 31 желтоқсанына	118.786
Қалдық құны:	
2009 жылдың 31 желтоқсанына	344.725
2010 жылдың 31 желтоқсанына	321.604
2011 жылдың 31 желтоқсанына	283.726

11. Кредиттік ұйымдардағы қаражат

Банктен шетел валютасында алынған ұзақ мерзімді қарызға мыналар жатады:

Банк	Валюта	Өтеу күні	Пайыздық мөлшерлеме	2011	2010
Commerzbank AG	АҚШ доллары	25.02.2013	10,33%	6.776.149	12.474.053

Шектейтін қаржы шарттары

Шетелдік банктің қарыз шартының талаптарына сәйкес Корпорация белгілі бір қаржы коэффициенттерін сақтауға міндетті. 2011 және 2010 жылдардың 31 желтоқсанына Корпорация шартқа сәйкес мұндай коэффициенттер бойынша талаптарды сақтады.

2009 жылдың 21 желтоқсанында Корпорация Commerzbank AG үшін Акционерден қарыздың толық сомасына кепілдігін берді. 429.177 мөлшеріндегі кепілдіктің әділ құны қосымша төленген капиталдың құрамында мойындалды.

12. Акционердің алдындағы берешек

Инвестициялық қарыз

2009 жылғы 18 мамырда Корпорация ҚазАгро-мен Қарыз туралы үлгі келісімді жасады. Осы Келісімнің шарттарына сай Корпорацияға агроөнеркәсіптік секторда өндірісті құруға, кеңейтуге және түрлендіруге арналған іс-шаралар кешенін іске асыруға инвестициялық қарыз беріледі. Инвестициялық қарыздың қолданылу мерзімі 2023 жылғы 30 желтоқсанға дейін, 2011 жылдың 31 желтоқсанына Келісім бойынша ақша қаражатының номиналды құны – 8.060 млн. теңге (2010: 52.484 миллион теңге), пайыздар жылдық 1,02% номиналды мөлшерлемесі және беру күніне 6% тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша есептеледі.

2011 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыз құны 14.807.777 мың теңгені (2010: 11.898.612 мың теңге) құрады. 2011 және 2010 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Акционердің алдында берешектің қаржылық көрсеткіштерді орындау бойынша міндеттемелер болған жоқ.

13. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

	<i>Өтеу күні</i>	<i>Мөлшерле ме %</i>	<i>Валюта</i>	2011	2010
Индекстелген борыштық бағалы қағаздар	10.08.2012	6-9%	теңге	2.973.443	2.872.637
Тіркелген кірісі бар борыштық бағалы қағаздар	30.12.2014	11%	теңге	35.784	1.905.644
Тіркелген кірісі бар борыштық бағалы қағаздар 3 эмиссия	29.06.2014	8%	теңге	2.497.070	–
				5.506.297	4.778.281

Индекстелген борыштық бағалы қағаздар солар бойынша купондық сыйақының мөлшері инфляция индексінің деңгейіне қарай айқындалатын құралдармен білдірілген, бұл ретте купонның ең аз және ең көп мәні 6% және тиісінше 9% мөлшерінде белгіленген. Корпорация көрсетілген ең аз және ең көп мәндерді ендірілген туынды құралдар ретінде ескереді, әрі олардың шарттары негізгі шарттың талаптарымен тығыз байланысқан және осы шарттан бөлінуге жатпайды.

2011 және 2010 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша осы шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша қаржылық көрсеткіштерді орындау талаптары болған жоқ.

2010 жылдың ішінде Корпорация өз клиенттерінің арасында 1.790.432 мың теңге сомасында борыштық бағалы қағаздарды орналастырды, әрі олар кейіннен осы клиенттерге берілген қарыздар бойынша қамтамасыз ету ретінде кепілге қойылды. 2011 жылдың ішінде Корпорация кредиттік шарттар бойынша өз міндеттемелерін орындамаған кейбір клиенттер бойынша борыштық бағалы қағаздарды өз меншігіне айналдырды. 72.928 мың теңге сомасында шығарылған борыштық бағалы қағаздардың есебінен қарыздар бойынша осы клиенттердің дебиторлық берешегін мойындау тоқтатылды (2010 жылы - 138.313 мың теңге).

2011 жыл үшін Корпорация 1.875.966 мың теңге сомасында (2010 жылы – 95.103 мың теңге) тіркелген кірісі бар шығарылған борыштық бағалы қағаздарды және 61.110 мың теңге сомасында (2010 жылы – 45.348 мың теңге) индекстелген борыштық бағалы қағаздарды сатып алды.

14. ҚР Үкіметінің алдындағы берешек

2011 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша берешектің баланстық құны нөл теңгені (2010: 347.725 мың теңге) құрады. Корпорация Қазақстанның ауыл шаруашылық секторын дамытуды кредиттеу мақсатында Қазақстан Республикасының Үкіметінен несиелерді алды, әрі олар 2011 жылдың 15 желтоқсанына толығымен өтелді.

15. Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек

	<i>Валюта</i>	<i>Өтеу күні</i>	<i>Номиналды пайыздық мөлшерлеме</i>	2011	2010
Алматы облысының Кәсіпкерлік және өнеркәсіп басқармасы	Теңге	08.08.2016	1%	86.044	147.032
Жамбыл облысының Кәсіпкерлік және өнеркәсіп басқармасы	Теңге	06.05.2015	0.1%	48.808	88.134
				134.852	235.166

2010 және 2009 жылдары Корпорация Алматы және Жамбыл облыстарының кәсіпкерлік және өнеркәсіп басқармаларынан қарыздар алды. Қарыздар туралы шарттардың талаптарына сай Корпорация бұл қаражатты мал өсіруге, өсімдік өсіруге және ауыл шаруашылық өнімдерін қайта өңдеуге пайдаланды. 81.444 мың теңге сомасындағы қарыздарды бастапқыда мойындау кезіндегі айырма Акционердің қосымша төленген капиталының бір бөлігіндегі салымы ретінде мойындалады.

16. Салық салу

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін КТС бойынша шығыстармен бірге КТС корпоративтік мөлшерлемесі бойынша салық салынғанға дейінгі кіріске қолданылған корпоративтік табыс салығы ("КТС") бойынша жеңілдіктердің салыстырып тексеруі келтірілген:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Ағымдағы табыс салығы	-	-
Кейінге қалдырылған салық – уақыт айырмаларының туындауы және азаюы	(19.662)	(14.789)
Мыналарды шегере отырып: басқа да жиынтық шығыста мойындалған мерзімі ұзартылған салық бойынша шығысты	320.090	101.069
Табыс салығы бойынша шығыстар	300.428	86.280

2011 жылдың 31 желтоқсанына КТС бойынша ағымдағы актив сомасын 271.429 мың теңге (2010 – 310.109 мың теңге) құрады.

Басқа жиынтық кірістің құрамында мойындалған кейінге қалдырылған салық келесі тәсілмен бөлінген:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Активтер бойынша	584.038	411.175
Міндеттемелер бойынша	(263.948)	(310.106)
Басқа жиынтық шығыстың құрамында мойындалған корпоративтік табыс салығы бойынша жеңілдік	320.090	101.069

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Салық салынғанға дейінгі пайда	469.573	137.600
Салықтың ресми мөлшерлемесі	20%	20%

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Ресми салық мөлшерлемесі бойынша корпоративтік табыс салығының теориялық шығыстары	93.915	27.520
Төлем көзінен ұсталмайтын салық бойынша шығыстар және басқа да шығыстар	42.334	39.225
Демеушілік көмекке есептен шығарылмайтын шығыстар	4.597	2.000
Салық мөлшерлемелерінің өзгеру әсері	-	(28.047)
Кредиттік ұйымдардағы қаражат бойынша есептен шығарылмайтын пайыздық шығыстар	34.479	27.806
Акционердің алдындағы берешек бойынша есептен шығарылмайтын пайыздық шығыстар	125.103	17.776
Табыс салығы бойынша шығыстар	300.428	86.280

16. Салық салу (жалғасы)

31 желтоқсанға кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелеріне, сондай-ақ олардың тиісті жылдар үшін қозғалысына келесі позициялар жатады:

	Уақытша айырмалардың туындауы және азаюы			Уақытша айырмалардың туындауы және азаюы			
	2009	Пайда мен зияндар туралы есепте	Басқа жиынтық кірістің құрамында	2010	Пайда мен зияндар туралы есепте	Басқа жиынтық кірістің құрамында	2011
Шегерілетін уақыт айырмаларының салық әсері							
Ауыстырылуға жататын салық залалы	2.198.437	82.096	–	2.280.533	(976.634)	–	1.303.899
Клиенттерге берілетін кредиттер	25.626	19.019	411.175	455.820	2.172	584.038	1.042.030
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша шығыс	(1.261)	15.102	–	13.841	1.883	–	15.724
Кейінге қалдырылған салық активі, таза сомасы	2.222.802	116.217	411.175	2.750.194	(972.579)	584.038	2.361.653
Салық салынатын уақыт айырмаларының салық әсері							
Құнсыздану резерві	(678.401)	(706.696)	–	(1.385.097)	923.642	–	(461.455)
Туынды қаржы құралдары	(336.881)	517.306	–	180.425	(250.217)	–	(69.792)
Сатуға арналған активтер	–	(2.205)	–	(2.205)	13.432	–	11.227
Қауымдасқан компанияларға инвестициялар	(5.156)	5.156	–	–	–	–	–
Акционердің алдындағы берешек	(287.068)	–	(310.106)	(597.174)	–	(263.948)	(861.122)
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(6.730)	(16.058)	–	(22.788)	(14.706)	–	(37.494)
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	(1.314.236)	(202.497)	(310.106)	(1.826.839)	672.151	(263.948)	(1.418.636)
Кейінге қалдырылған салық активі / (міндеттемесі)	908.566	(86.280)	101.069	923.355	(300.428)	320.090	943.017

Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер соның есебінен актив пайдаланылуы мүмкін келешек салық салынатын пайда қолжетімді болуы мүмкін көлемде мойындалады. Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер тиісті салық жеңілдігі іске асырылады деген ықтималдылықтың болмауы көлемінде азаяды.

Қазақстан Республикасында салық залалдарын ауыстыру мерзімі олар ауысқан күннен бастап он жылдан кейін салық салу мақсаттары үшін өтеді (2010: он жыл).

17. Капитал

Төменде шығарылған және толығымен төленген акциялардың қозғалысы туралы деректер келтірілген:

	Орналастыру бағасы (теңге)	Жай акциялардың саны	Мың теңгемен жиыны
2009 жылдың 31 желтоқсанына		36.649.371	36.649.371
Жарғылық капиталды ұлғайту	1.000	12.000.000	12.000.000
2010 жылдың 31 желтоқсанына		48.649.371	48.649.371
Жарғылық капиталды ұлғайту	1.000	16.700.000	16.700.000
2011 жылдың 31 желтоқсанына		65.349.371	65.349.371

2011 жылдың 31 желтоқсанына жарияланған жай акциялардың жалпы саны 69.349.371 дана болды (2010 жылғы 31 желтоқсан: 48.649.371 дана), әрі олардың 65.349.371 толығымен төленді. Жалғыз Акционердің 2011 жылғы 14 ақпандағы, 2011 жылғы 26 ақпандағы және 2011 жылғы 21 желтоқсандағы шешімінің негізінде жарғылық капитал 20.700 мың жай акцияға ұлғайтылды, әрі олардың 2011 жылы орналастыру құны 1.000 теңге болатын 16.700 мың акциясы жалғыз Акционерден жарғылық капиталға жарна ретінде алынды (2010: орналастыру құны 1.000 теңге болатын 12.000 мың акция).

2011 және 2010 жылдардың 31 желтоқсанына бір жай акция иесінің бір дауысы және дивидендтерді алуға тең құқығы болды. Бөлінуге жататын табыс Корпорацияның қаржылық есептілігінде көрсетілген табыстың негізінде айқындалады.

2011 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Корпорация дивидендтерді жариялаған жоқ және төлеген жоқ.

Корпорацияның ережесіне сай резервтік капитал, келешек шығындарды және басқа да көзделмеген тәуекелдер мен міндеттемелерді қоса алғанда, жалпы банктік тәуекелдер үшін қалыптасады. Резервтік капитал акционерлердің жалпы жиналыстағы шешімінің негізінде бөлінуі тиіс.

Жалғыз Акционердің 2011 жылғы 29 сәуірдегі шешімінің негізінде резервтік капитал 51.320 мың теңгеге (2010: нөл) ұлғайды.

2011 жылдың 31 желтоқсанына Акционер қаржыландырған нарықтық бағадан төмен мөлшерлеме бойынша клиенттерге берілген несиелердің әділ құнын бастапқыда мойындау нәтижесінде туындаған 2.920.188 мың теңге (2010: 2.254.567 мың теңге) мөлшеріндегі шығындар шартты бөлу резервінің құрамында резервтерде мойындалады.

2011 жылдың 31 желтоқсанына Акционерден және мемлекеттік әрі бюджеттік ұйымдардан нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша алынған кредиттердің әділ құнын бастапқыда мойындау нәтижесінде туындаған 1.319.740 мың теңге, 263.948 мың теңгеге салықтарды шегере отырып (2010 жылғы 31 желтоқсан: 310.106 мың теңгеге салықтарды шегере отырып, 1.895.111 мың теңге) мөлшеріндегі кіріс қосымша төленген капиталда мойындалды.

17. Капитал (жалғасы)

Резервтердің қозғалысына келесі тәсілмен көрсетілген:

	<i>Резервтік капитал</i>	<i>Қосымша төленген капитал</i>	<i>Шартты бөлу резерві</i>	<i>Жиыны</i>
2009 жылдың 31 желтоқсанына	481.883	1.264.176	(475.806)	1.270.253
Шартты бөлу резервін қалыптастыру	-	-	(2.254.567)	(2.254.567)
Шартты бөлу резерві бойынша табыс салығы	-	-	411.175	411.175
Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған кредиттерден болған кірісті бастапқы мойындау	-	1.895.111	-	1.895.111
Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған кредиттерден болған мойындалмаған кіріс бойынша табыс салығы	-	(310.106)	-	(310.106)
2010 жылдың 31 желтоқсанына	481.883	2.849.181	(2.319.198)	1.011.866
Шартты бөлу резервін қалыптастыру	-	-	(2.920.188)	(2.920.188)
Шартты бөлу резерві бойынша табыс салығы	-	-	584.038	584.038
Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған кредиттерден болған кірісті бастапқы мойындау	-	1.319.740	-	1.319.740
Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған кредиттерден болған мойындалмаған кіріс бойынша табыс салығы	-	(263.948)	-	(263.948)
Бөлінбеген пайданың есебінен резервтік қордан ұлғаюы	51.320	-	-	51.320
2011 жылдың 31 желтоқсанына	533.203	3.904.973	(4.655.348)	(217.172)

18. Шарттық және шартты міндеттемелер

Заңи мәселелер

Корпорация әдеттегі қызметінің барысында сот шағымдары мен талаптарының объектісі болып табылады.

Басшылықтың пікірінше, мұндай шағымдардың немесе талаптардың нәтижесінде туындайтын ықтимал міндеттемелер (олар болғанда) Корпорацияның келешектегі қаржылық жағдайына немесе қызмет нәтижелеріне айтарлықтай теріс ықпал етпейді.

Салық салу

Қазақстандық коммерциялық және атап айтқанда, салық заңнамасында түсінік берілуі өзгеріп отыруы мүмкін ережелер бар, жекелеген жағдайларда заңнамаға жанама түрдегі ретроспективті әрекеті бар өзгерістер енгізілуі мүмкін. Сонымен бірге, Корпорация басшылығының заңнама ережелерін түсінуі осы ережелерді салық органдарының түсінуінен ерекшеленуі мүмкін және нәтижесінде Корпорация жүргізген операцияларды салық органдары өзгеше бағалауы мүмкін және бұл қосымша салықтардың, айыппұлдар мен өсімпұлдардың есептелуіне әкеліп соқтыруы мүмкін. Корпорация басшылығы барлық қажетті салық аударымдары жасалды және тиісінше, есептілікте қандай да бір резервтер есептелген жоқ деп есептейді. Салық органдары соңғы бес жыл үшін салық салу бойынша деректерді тексеруі мүмкін.

Пайдаланылмаған кредит желілері

31 желтоқсанға Корпорацияның шарттық және шартты міндеттемелеріне келесі позициялар кірді:

	2011	2010
Пайдаланылмаған кредит желілері – клиенттерге берілген кредиттер	17.850.497	28.550.568

2011 жылдың 31 желтоқсанына Корпорация пайдаланылмаған кредит желілерінің келесі шоғырлануымен сипатталды – ірі 10 байланысқан емес тарапқа 4.203.092 мың теңге келді, бұл жиынтық пайдаланылмаған кредит желілерінің жалпы сомасының 25% құрады (2010 жылдың 31 желтоқсанына – 12.712.368 мың теңге және 45%).

19. Қызметкерлер құрамының шығыстары және өзге операциялық шығыстар

Қызметкерлер құрамының шығыстары мен қызметкерлерге төленетін басқа да сыйақы сомасына, сондай-ақ басқа да операциялық шығыстарға келесі позициялар кіреді:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Қызметкерлер құрамының шығыстары және басқа да төлемдер	(920.830)	(654.406)
Әлеуметтік қамсыздандыру шығыстары	(90.140)	(61.504)
Қызметкерлер құрамының шығыстары	(1.010.970)	(715.910)
Ағымдағы жалдау	(83.559)	(49.706)
Жарнама шығыстары	(75.401)	(53.653)
Мемлекеттік алым	(68.799)	-
Тозу және амортизация	(68.562)	(65.501)
Заңгерлік және кеңестемелік қызметтер	(65.731)	(63.446)
Іссапар шығыстары	(36.498)	(8.946)
Негізгі құралдарға техникалық қызмет көрсету	(27.680)	(25.681)
Байланыс қызметтері	(23.254)	(22.378)
Қайырымдылық мақсаттарына арналған шығыстар және демеушілік көмек	(22.985)	(10.000)
Банктік қызметтер	(10.069)	(10.251)
Офистік керек-жарақтар	(6.317)	(5.312)
Сақтандыру шығыстары	(5.578)	(3.624)
Қызметкерлер құрамын оқыту	(1.992)	(170)
Табыс салығынан басқа салықтар	(1.855)	(3.458)
Коммуналдық қызметтер	(1.411)	(2.510)
Басқа	(20.799)	(11.261)
Басқа да операциялық шығыстар	(520.490)	(335.897)

20. Акцияға пайда

Акцияға арналған базалық және бөлінген кіріс жай акцияларды ұстаушыларға тиесілі бір жылғы таза кірісті жыл ішінде айналыста болатын акциялардың орташа алынған санына бөлу арқылы есептеледі.

Төменде базалық кірісті және 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін акцияға бөлінген кірісті есептеу кезінде пайдаланылған кіріс пен акциялар туралы деректер келтірілген:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Базалық және акцияға бөлінген кірісті есептеу үшін жай акцияларды ұстаушыларға жататын таза кіріс (мың теңге)	169.145	51.320
Базалық және акцияға бөлінген кірісті есептеу үшін жай акциялардың орташа алынған саны	52.727.044	43.891.428
Базалық және акцияға бөлінген кіріс (теңгемен)	3,21	1,17

2011 және 2010 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша бөлетін құралдар шығарылған жоқ.

21. Тәуекелдерді басқару

Кіріспесі

Корпорация қызметіне тән тәуекелдер. Корпорация анықтау, бағалау және бақылаудың үздіксіз үрдісі барысында, сондай-ақ тәуекел шектерін және ішкі бақылаудың басқа шараларын белгілеу арқылы тәуекелдерді басқаруды жүзеге асырады. Тәуекелдерді басқару үрдісі Корпорацияның тұрақты тиімділігін ұстап тұру үшін шешуші маңызға ие және Корпорацияның әрбір жеке қызметкері міндеттеріне байланысты тәуекелдер үшін жауап береді. Корпорация өз кезегінде сауда операцияларына байланысты тәуекел және саудалық емес қызметке байланысты тәуекел деп бөлінетін кредиттік тәуекелге, өтімділік тәуекеліне және нарықтық тәуекелге бейім. Корпорацияның, сондай-ақ операциялық тәуекелдерге де бейім.

Тәуекелдерді тәуелсіз бақылау үрдісі ортаны, технологияны өзгерту немесе саладағы өзгерістер сияқты қызмет жүргізу тәуекелдеріне жатпайды. Корпорацияның мұндай тәуекелдерді стратегиялық жоспарлау үрдісі барысында бақылайды.

21. Тәуекелді басқару (жалғасы)

Кіріспе (жалғасы)

Тәуекелдерді басқару құрылымы

Тәуекелдерді анықтау мен оларды бақылауға жалпы жауап беретін Директорлар кеңесі, алайда, тәуекелдерді басқару мен бақылауға жауапты жекелеген тәуелсіз органдар да бар.

Директорлар кеңесі

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқарудың жалпы амал-тәсілдеріне, тәуекелдерді басқарудың стратегиялар мен ұстанымдарын бекітуге жауап береді.

Басқарма

Басқарманың міндеті Корпорациядағы тәуекелдерді басқару үрдісін бақылау болып табылады.

Тәуекел-менеджменті басқармасы

Тәуекел-менеджменті басқармасы тәуелсіз бақылау барысын қамтамасыз ету үшін тәуекелдер басқармасымен байланысты процедуралардың ендірілуі және жүргізілуі үшін, сондай-ақ Корпорацияның тәуекелдері мен тәуекелер лимиттерін басқару қағидаттарын, саясаттарын сақтауды бақылау үшін жауап береді. Тәуекел-менеджменті басқармасының құрамына екі құрылымдық бөлімше кіреді: Қаржылық тәуекелдер бөлімі мен Кредиттік тәуекелдер бөлімі.

Қазынашылық секторы

Корпорацияның қазынашылығы Корпорацияның активтері мен міндеттемелерін, сондай-ақ жалпы қаржылық құрылымын басқару үшін жауап береді. Сондай-ақ Корпорацияның өтімділік тәуекелі мен қаржыландыру тәуекелі үшін негізгі жауапкершілік қазынашылық мойнында.

Ішкі аудит қызметі

Корпорацияда өтетін тәуекелдерді басқару үрдістеріне ішкі аудит қызметі жыл сайын тексереді, ол процедуралардың жеткіліктілігін, сонымен қатар Корпорацияның бұл процедураларды орындауын тексереді. Ішкі аудит қызметі басшылықпен жүргізілген тексерулердің нәтижелерін талқылайды және өзінің қорытындылары мен ұсыныстарын Корпорацияның Басқармасына және Директорлар кеңесіне тікелей береді.

Тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы ақпарат беру жүйелері

Корпорация тәуекелдері күнделікті қызмет барысында орын алуы мүмкін күтілетін шығынды да, санақ модельдері негізінде неғұрлым үлкен нақты шығындардың бағасы болып табылатын болжанбаған шығындарды да бейнелейтін әдіс көмегімен бағаланады.

Тәуекелдерге мониторинг жүргізу және бақылау, негізінен ҚазАгро Корпорация үшін белгілеген шектерге негізделеді. Мұндай лимиттер Корпорацияның қызметті жүргізу стратегиясын және ол қызмет ететін нарықтық жағдайларды көрсетеді.

Қызметтің барлық түрлері бойынша алынған ақпарат тәуекелдерді сараптау, бақылау және ерте бастан анықтау мақсатында зерттеледі және өңделеді. Көрсетілген ақпарат Басқармаға, Тәуекелдер комитетіне және Корпорацияның әрбір бөлімшесінің басшыларына түсініктемелермен бірге ұсынылады. Есепте кредиттік тәуекелдің жиынтық мөлшері, болжамды кредиттік көрсеткіштер, белгіленген тәуекел шектерінің шектеулері, өтімділік көрсеткіштері және тәуекел деңгейіндегі өзгерістер туралы ақпарат бар. Ай сайын салалар, клиенттер мен географиялық аймақтар бөлігінде тәуекелдер туралы ақпаратты ұсынады. Токсан сайын Директорлар кеңесі тәуекелдер туралы толық есепті алады, әрі онда Корпорацияның тәуекелдерін бағалау және тиісті шешімдерді қабылдау үшін барлық қажетті ақпарат бар.

Тәуекелдің аса шоғырлануы

Тәуекелдің аса шоғырлануын болдырмас үшін Корпорацияға әртараптандырылған портфельді қолдауға бағытталған арнайы қағидаттар кіреді. Шоғырланумен белгіленген тәуекел басқарылады.

21. Тәуекелді басқару (жалғасы)

Несиелік тәуекел

Кредиттік тәуекел – Корпорация клиенттерінің немесе қарсы агенттерінің шарттық міндеттемелерін орындамауы салдарынан шығынға ұшырау тәуекелі. Корпорация кредиттік тәуекелді жекелеген қарсы агенттер бойынша Корпорация қабылдауға дайын тәуекелдің шекті мөлшерін белгілеу арқылы, сондай-ақ тәуекелдің белгіленген шектерінің сақталуына мониторинг жүргізу көмегімен басқарады. Сөйтіп, өзара аффилирленген бір компанияда немесе компаниялар тобында кредиттік тәуекелдің шоғырлануын болдырмас үшін Корпорацияның меншікті капиталының 23% артық емес мөлшерде лимит белгіленген. Банк аралық операциялар бойынша қарсы агент-банктерге арналған лимитті ҚазАгро белгілейді.

Корпорация оның жекелеген бөлімшелері жүзеге асыратын қамтамасыз ету мөлшерін кезеңділікпен қайта қарауды қоса отырып, қарсы агенттердің кредиттік қабілетіндегі мүмкін өзгерістерді ертерек анықтауды қамтамасыз ету үшін кредиттік сапаны тексеру процедурасын әзірледі. Контрагенттер бойынша шектер әрбір контрагентке кредиттік рейтинг беретін кредиттік тәуекелді жіктеу жүйесін пайдалана отырып анықталды. Рейтингтер тұрақты түрде қайта қарастырылып отырады. Кредиттік сапаны тексеру процедурасы Корпорацияға өзі бейім тәуекелдер бойынша әлеуетті шығындардың мөлшерін бағалау және қажетті шаралар қабылдау мүмкіндігін береді.

Өзара есептесу туралы бас келісімдерді және қамтамасыз етуді ұсыну туралы келісімдерді пайдаланудың салдарынан болған тәуекелдің азаюының ықпалын ескерместен, туынды құралдарды қоса алғанда, қаржылық жағдай туралы есептің баптары бойынша кредиттік тәуекелдің ең көп мөлшерін олардың баланстық құнымен барынша дәл көрсетеді.

Қаржы құралдарының әрбір класы бойынша кредиттік тәуекелдің ең көп мөлшері жөнінде қосымша ақпаратты алу үшін 5-7,21 ескертпелерді қараңыз.

Қаржы активтерінің кластары бойынша кредиттік сапа

Корпорация қаржылық активтердің кредиттік сапасын ішкі рейтинг беру жүйесінің көмегімен басқарады. Төмендегі кестеде Корпорацияның кредиттік рейтингтер жүйесінің негізінде кредиттерге байланысты баланс баптары бойынша активтердің кластары бөлігіндегі кредит сапасының сараптама берілді. Қаржылық жағдайы жақсы және мерзімі өткен берешегі жоқ клиенттерге берілген кредиттер стандартты ретінде жіктелген. Қарыз алушының қаржылық жағдайы уақытша нашарлаған жағдайда және/немесе мерзімі өтпеген қарыздар бойынша кепілмен қамсыздандыруды өтеу жеткіліксіз болған жағдайда мұндай қарыздар Қосалқы стандартты болып жіктеледі.

	<i>Стандартты рейтинг</i>	<i>Қосалқы стандартты</i>	<i>Жеке құнсызданған</i>	<i>Жиыны</i>
Клиенттерге берілген кредиттер:				
2011	62.193.107	13.047.978	5.381.320	80.622.405
2010	26.213.497	22.805.658	13.717.604	62.736.759

Өз саясатына сәйкес, Корпорация кредит портфелінің аясында дәл және біркелкі рейтингтер беруді жүзеге асыруы тиіс. Бұл қолданыстағы тәуекелдерді шоғырландыра басқару мүмкіндігін қамтамасыз етеді, сондай-ақ кредиттік тәуекел мөлшерін алуан қызмет түрлері, географиялық өңірлер мен өнімдер бойынша салыстыруға мүмкіндік береді.

Қаржы активтері кластарының бөлігінде төлемді кешеуілдету күнінен өткен мерзімдер бойынша мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған кредиттерді талдау

	<i>30 күннен кем</i>	<i>31 - 60 күн</i>	<i>61 - 90 күн</i>	<i>90 күннен артық</i>	<i>Жиыны</i>
Клиенттерге берілген кредиттер:					
2011	1.336.371	1.258.528	417.989	10.035.090	13.047.978
2010	5.236.205	3.825.258	391.709	13.352.486	22.805.658

21. Тәуекелді басқару (жалғасы)

Қаржы активтерінің кластары бойынша кредиттік сапа (жалғасы)

Құнсыздануды бағалау

Кредиттердің құнсыздануын тексеру кезінде ескерілетін негізгі факторлар мыналар болып табылады: пайыздар төлемдері мен негізгі қарыз сомасын өтеу төлемдері мерзімінің 90 күннен артық өтуі; контрагенттердің қаржылық қиыншылықтарының, кредиттік рейтингінің төмендеуінің немесе шарттың бастапқы талаптарының бұзылуының белгілі болуы. Корпорация құнсыздануға тексеруді дербес негізде бағаланатын резервтер және жиынтық негізде бағаланатын резервтер етіп екі деңгейде жүргізеді.

Жиынтық негізде бағаланатын резервтер

Дербес маңызды болып табылмайтын кредиттердің құнсыздану резервтері, сондай-ақ дербес құнсызданудың объективті белгілері жоқ, дербес маңызды болып табылатын кредиттерге қатысты резервтер жиынтық негізде бағаланады. Резервтер әрбір есепті мерзімге бағаланады, мұндайда әрбір кредиттік қоржын жеке тестіленеді.

Жиынтық негізде бағалау кезінде дербес құнсызданудың объективті белгілері болмаса да орын алуы мүмкін қоржынның құнсыздануы анықталады. Құнсыздану шығындары мынадай ақпарат негізінде анықталады: өткен кезеңдердегі қоржын бойынша шығындар, ағымдағы экономикалық жағдайлар, шығын орын алуы ықтимал сәттен және дербес бағаланатын құнсыздану резервін құруды талап етуді белгілеу сәтінен бастап долбарлы уақыт кезеңі, сондай-ақ алынуы күтілетін сома және актив құнсызданған соң құнды қалпына келтіру. Тәуекелді басқару бөлімшесінің басшылығы бір жылға дейін созылуы мүмкін осы кезеңді анықтау үшін жауап береді. Содан кейін Корпорацияның кредит бөлімшесінің басшылығы құнсыздану резервінің Корпорацияның жалпы саясатына сәйкестігін тексереді.

Өтімділік тәуекелі және қаржыландыру көздерін басқару

Өтімділік тәуекелі – Корпорацияның төлемдер бойынша өз міндеттемелерін әдеттегі немесе төтенше жағдайларда өтеу мерзімі келген кезде орындай алмау тәуекелі. Осы тәуекелді шектеу мақсатында Корпорация басшылығы түрлі қаржыландыру көздерінің қолжетімділігін қамтамасыз етті. Басшылық сондай-ақ өтімділікті ескере отырып, активтерді басқаруды және болашақ ақша ағымдары мен өтімділікке күнделікті мониторинг жүргізуді жүзеге асырады.

Өтеуге дейін қалған мерзімдер бойынша қаржылық міндеттемелер сараптамасы

Төмендегі кестеде 2011 және 2010 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтеу бойынша шарттық дисконтталмаған міндеттемелер негізінде өтеуге дейін қалған мерзімдер бөлігіндегі Корпорацияның қаржылық міндеттемелері берілді.

	3 айдан кем	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Жиыны
Қаржылық міндеттемелер					
2011 жылдың 31 желтоқсанына					
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	2.360.227	2.397.300	2.586.911	–	7.344.438
Акционердің алдындағы берешек	15.099	1.422.360	8.799.006	8.727.518	18.963.983
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	199.110	3.200.447	2.927.160	–	6.326.717
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	–	23.834	64.927	20.818	109.579
Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны:	2.574.436	7.043.941	14.378.004	8.748.336	32.744.717
Қаржылық міндеттемелер					
2010 жылдың 31 желтоқсанына					
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	2.987.454	3.316.567	7.597.099	–	13.901.120
Акционердің алдындағы берешек	6.650	1.301.263	8.682.651	4.821.408	14.811.972
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	101.941	–	5.951.450	–	6.053.391
Қазақстан Республикасы Үкіметінің алдындағы берешек	–	348.739	–	–	348.739
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	–	36.165	236.635	34.398	307.198
Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны	3.096.045	5.002.734	22.467.835	4.855.806	35.422.420

21. Тәуекелді басқару (жалғасы)

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – қаржы құралдары бойынша болашақ ақша ағымдарының әділ құны пайыздық мөлшерлемелер, валюта бағамдары және бағасы сияқты нарықтық өлшемдердің өзгеруі салдарынан ауытқитын тәуекелдер.

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі пайыздық мөлшерлемедегі өзгерістердің болашақ ақша ағымдарына немесе қаржы құралдарының әділ құнына әсер ету мүмкіндігі салдарынан туындайды. Корпорацияның активтері мен міндеттемелері бойынша пайыздық мөлшерлемелер (индекстелген шығарылған борыштық бағалы қағаздарды қоспағанда) тіркелген болып табылады. Корпорация тұрақты негізде индекстелген борыштық бағалы қағаздардан туындайтын инфляция деңгейінің өзгеруінен болатын тәуекелдердің мониторингін жасап отырады. Корпорация ашық нарықта мұндай құралдарды кері сатып алуды қарастыру, ал шығыстар айтарлықтай ұлғайған жағдайда инфляция индексіне өзгерістер болған кезде борышқа қызмет көрсету құқығына ие.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – қаржы құралының құны валюта бағамдарының өзгеруі салдарынан құбылып тұрғанының тәуекелі.

Келесі кестеде Корпорацияның 31 желтоқсанға саудалық емес монетарлық активтер мен міндеттемелер бойынша, сондай-ақ болжамды ақша ағымдары бойынша едәуір позициялары бар валюталар көрсетілген. Жасалған талдау тенгеге қатысты валюта бағамдарының ықтимал өзгеруінің табыстар мен шығындар туралы есепке ықпал етуін есептеуден тұрады (әділ құны валюта бағамының өзгеруіне сезімтал болатын саудалық емес монетарлық активтер мен міндеттемелердің болуы салдарынан). Капиталға әсер табыстар мен шығындар туралы есеп әсерінен ерекшеленбейді. Барлық басқа параметрлер тұрақты өлшемдермен қабылданған. Кестедегі теріс сомалар табыстар мен шығындар туралы есепте немесе капиталда ықтимал таза азаюды көрсетеді, ал оң сомалар ықтимал таза ұлғаюды білдіреді.

Валюта	Валюта бағамындағы өзгеріс %	Салық салынғанға дейін табысқа әсері	Валюта бағамындағы өзгеріс %	Салық салынғанға дейін табысқа әсері
	2011	2011	2010	2010
USD	+/- 10,72	-/+ 501.202	+/- 11,56	-/+ 1.465.392

Мерзімінен бұрын өтеу тәуекелі

Мерзімінен бұрын өтеу тәуекелі – Корпорацияның клиенттері мен контрагенттерінің міндеттемелерді болжанғаннан ерте немесе кеш өтеуді талап етуі немесе өтеуі салдарынан қаржылық шығынға ұшырауы, мысалы

Егер өтелетін қаржы құралдарының 10% жыл басына мерзімінен бұрын өтелсе, төменде салық салынғанға дейінгі пайдаға және капиталға әсері көрсетілген; басқа параметрлер тұрақты өлшемдер ретінде қабылданған. Капиталға әсер табыстар мен шығындар туралы есеп әсерінен ерекшеленбейді.

	Таза пайыздық кіріске әсері
2011 жылдың 31 желтоқсанына	562.251
2010 жылдың 31 желтоқсанына	523.650

22. Қаржы құралдарының әділ құны

Корпорация қаржы құралдарының әділ құны туралы ақпаратты анықтау және жариялау үшін бағалау әдістерінің мынадай иерархиялық құрылымын пайдаланады:

- ▶ 1-деңгей: сәйкес активтер немесе міндеттемелер бойынша белсенді нарықтардағы баға белгілеулер;
- ▶ 2-деңгей: бүкіл бастапқы дерек нарықта байқалатын ақпаратқа тікелей немесе жанама негізделетін есептілікте бейнеленетін әділ құн сомасына елеулі әсер ететін бағалау моделі;
- ▶ 3-деңгей: нарықта байқалатын ақпаратқа негізделмейтін есептілікте бейнеленетін әділ құн сомасына елеулі әсер ететін бүкіл бастапқы деректі пайдаланатын бағалау моделі.

2011 жылғы 31 желтоқсан	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Жиыны
Қаржы активтері				
Ендірілген туынды қаржы құралдары	–	348.963	–	348.963

2010 жылғы 31 желтоқсан	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Жиыны
Қаржы активтері				
Ендірілген туынды қаржы құралдары	–	534.299	–	534.299

2011 жылдың 31 желтоқсанына 2010 жылдың 31 желтоқсанымен салыстырғанда туынды қаржы құралдарының әділ құнының өзгеруі теңгенің АҚШ долларына қатысты бағамының күшеюімен, сондай-ақ мерзімі өткен қарыздардың құнсыздануымен байланысты.

Әділ құны бойынша көрсетілген қаржы құралдары

Төменде бағалау әдістемелерінің көмегімен әділ құны бойынша бейнеленетін қаржы құралдарының әділ құнын анықтаудың сипаттамасы келтірілді. Оларға құралдардың құнын анықтау кезінде нарық қатысушысы пайдалана алатын мүмкіндіктерге Корпорация берген бағалаулар кіреді.

Қаржылық жағдай туралы есепте әділ құны бойынша көрсетілмеген қаржы құралдары

Төменде қаржылық есептілікте көрсетілген Корпорацияның қаржы құралдарының ағымдағы және әділ құнының салыстыруы көрсетілген. Кестеде қаржылық емес активтер мен қаржылық емес міндеттемелердің әділ құны көрсетілмеген.

2011 жылдың 31 желтоқсанына	Ағымдағы құн	Әділ құны	Мойындалмаған кіріс/ шығыс
Қаржы активтері			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	5.123.360	5.123.360	–
Клиенттерге берілетін кредиттер	80.622.405	78.778.610	(1.843.795)
Қаржылық міндеттемелер			
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	6.776.149	6.915.882	(139.733)
Акционердің алдындағы берешек	14.807.777	14.339.265	468.512
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	5.506.297	5.386.732	119.565
ҚР Үкіметінің алдындағы берешек	134.852	99.205	35.647
Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгерістер жиыны			(1.359.804)

22. Қаржы құралдарының әділ құны (жалғасы)

Әділ құны бойынша көрсетілген қаржы құралдары (жалғасы)

Қаржылық жағдай туралы есепте әділ құны бойынша көрсетілмеген қаржы құралдары (жалғасы)

2010 жылдың 31 желтоқсанына	Ағымдағы құн	Әділ құны	Мойындалмаған кіріс/ (шығыс)
Қаржы активтері			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	9.503.433	9.503.433	–
Клиенттерге берілетін кредиттер	62.736.759	60.765.260	(1.971.499)
Қаржылық міндеттемелер			
Кредиттік ұйымдардағы қаражат	12.474.053	12.672.905	(198.852)
Акционердің алдындағы берешек	11.898.612	11.751.350	147.262
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	4.778.281	4.752.055	26.226
ҚР Үкіметінің алдындағы берешек	347.725	333.397	14.328
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	235.166	242.055	(6.889)
Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгерістер жиыны			(1.989.424)

Төменде әділ құны бойынша осы қаржылық есептілікте бейнеленбеген қаржы құралдарының әділ құнын анықтау кезінде пайдаланылған әдістемелер мем мүмкіндіктер сипатталды.

Әділ құны шамамен олардың ағымдағы құнына тең активтер

Өтімді болып табылатын немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан кем) қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер жағдайында, олардың ағымдағы құны шамамен әділ құнына тең болуы мүмкін. Бұл мүмкіндік талап еткенге дейінгі салымдарға, өтеу мерзімі белгіленбеген жинақ шоттарына да қолданылады.

Тіркелген мөлшерлемелі және қалқымалы мөлшерлемелі қаржы құралдары

Биржада баға берілетін борыштық құралдар жағдайында, әділ құн жарияланған нарықтық бағаға негізделген. Баға берілмейтін борыштық құралдар жағдайында, ұқсас кредиттік тәуекел мен талаптардағы борыштық құралдар үшін өтеуге дейін қалған уақыт кезеңі ескеріле отырып ағымдағы пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағымдарының моделі қолданылады.

23. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімін сараптау

Төмендегі кестеде күтілетін өтеу мерзіміне қатысты активтер мен міндеттемелер берілді. Корпорацияның дисконтталмаған шарттық міндеттемелері туралы ақпарат «Тәуекелдерді басқару» ескертпесінде ашылған.

	2011			2010		
	Бір жыл ішінде	Бір жылдан артық	Жиыны	Бір жыл ішінде	Бір жылдан артық	Жиыны
Қаржы активтері						
Ақша қаражаты және олардың баламалары	5.123.360	–	5.123.360	9.503.433	–	9.503.433
Ендірілген туынды қаржы құралдары	348.963	–	348.963	534.299	–	534.299
Клиенттерге берілетін кредиттер	7.734.865	72.887.540	80.622.405	27.414.768	35.321.991	62.736.759
	<u>13.207.188</u>	<u>72.887.540</u>	<u>86.094.728</u>	<u>37.452.500</u>	<u>35.321.991</u>	<u>72.774.491</u>
Қаржылық міндеттемелер						
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	4.645.643	2.130.506	6.776.149	5.914.483	6.559.570	12.474.053
Акционердің алдындағы берешек	1.305.139	13.502.638	14.807.777	781.377	11.117.235	11.898.612
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	3.137.671	2.368.626	5.506.297	101.941	4.676.341	4.778.282
ҚР Үкіметінің алдындағы берешек	–	–	–	347.725	–	347.725
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	28.108	106.744	134.852	17.692	217.474	235.166
Жиыны	<u>9.116.561</u>	<u>18.108.514</u>	<u>27.225.075</u>	<u>7.163.218</u>	<u>22.570.620</u>	<u>29.733.838</u>
Таза позиция	<u>4.090.627</u>	<u>54.779.026</u>	<u>58.869.653</u>	<u>30.289.282</u>	<u>12.751.371</u>	<u>43.040.653</u>

24. Байланысқан тараптармен операциялар

ХКЕС (IAS) 24 «Байланысқан тараптар туралы ақпаратты ашуға» сәйкес, тараптардың бірінің екіншінің қаржылық және операциялық шешімдеріне елеулі әсер ету немесе бақылау мүмкіндігі бар тараптар байланысқан деп саналады. Тараптардың байланыстылығы туралы мәселені шешу кезінде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптардың өзара қарым-қатынастарының мазмұны да ескеріледі.

Байланысты тараптар байланысты емес тараптар арасында жүргізілмейтін мәмілелер жасауы мүмкін. Мұндай мәмілелердің бағалары мен талаптары байланыспаған тараптардың арасындағы мәмілелердің бағалары мен талаптарынан ерекшеленуі мүмкін.

24. Байланысқан тараптармен операциялар (жалғасы)

Байланысқан тараптармен операциялар көлемі, жыл соңындағы сальдо, сондай-ақ бір жылғы шығыстар мен кірістердің тиісті сомалары төменде көрсетілген:

	2011				2010			
	Акционер	Жалпы бақылау астындағы компаниялар	Қауымдасқан компаниялар	Үкіметтің алдындағы берешек	Акционер	Жалпы бақылау астындағы компаниялар	Қауымдасқан компаниялар	Үкіметтің алдындағы берешек
1 қаңтарда клиенттерге берілген кредиттер	-	5.001.295	-	-	-	3.744.698	-	-
Жыл ішінде берілген кредиттер	-	2.992.612	-	-	-	1.266.742	-	-
Жыл ішінде кредиттерді өтеу	-	(4.669.855)	-	-	-	(10.145)	-	-
Берілген, бірақ 31 желтоқсанға өтелмеген кредиттер	-	3.324.052	-	-	-	5.001.295	-	-
Жыл ішіндегі пайыздық кірістер	-	175.458	-	-	-	246.508	-	-
1 қаңтарда алынған кредиттер	11.898.612	154.818	468.779	582.891	15.330.459	154.818	315.667	1.336.555
Жыл ішінде алынған кредиттер	25.045.730	10.923	-	-	48.649.345	-	391.819	100.000
Жыл ішінде кредиттерді өтеу	(22.136.565)	-	(452.271)	(448.039)	(52.081.192)	-	(238.707)	(853.664)
31 желтоқсанда алынған кредиттер	14.807.777	165.741	16.508	134.852	11.898.612	154.818	468.779	582.891
Жыл ішіндегі пайыздық шығыстар	243.676	14.283	25.425	9.141	293.320	17.029	43.144	55.727

Негізгі басқарушы персоналға сыйақыға келесі позициялар жатады:

	2011	2010
Қызметкерлерге жалақы және басқа да қысқа мерзімді төлемдер	50.182	39.884
Әлеуметтік қамсыздандыруға аударымдар	5.018	3.861
Негізгі басқарушы қызметкерлерге сыйақының жиыны	55.200	43.745

	2011	2010
Пайдаланылмаған кредит желілері – қауымдасқан компанияларға берілген кредиттер	2.420.324	4.441.811
Акционер берген кепілдіктер (11 ескертпе)	6.776.149	12.474.053

25. Капитал жеткіліктігі

Корпорация қызметіне тән тәуекелдерден қорғану мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді басқаруды жүзеге асырады. Корпорация капиталының жеткіліктілігі өзге әдістермен қатар Корпорация қызметін қадағалауды жүзеге асыру кезінде ҚҚК белгілеген коэффициенттерді қолдана отырып бақыланады.

Корпорация үшін капиталды басқарудың негізгі мақсаты Компанияның капиталға қатысты сыртқы талаптарды сақтауынан және жоғары кредиттік рейтинг пен қызметті жүзеге асыру мен акционерлік құнды максималдандыруға қажет капитал жеткіліктілігінің нормативтерін ұстап тұруды қамтамасыз етуден тұрады. 2011 жылдың ішінде Корпорация капиталға қатысты ҚР заңнамасында белгіленген барлық сыртқы талаптарды толық сақтады.

ҚҚК белгілеген капитал жеткіліктілігінің коэффициенті

ҚҚК банк қызметінің жекелеген түрлерімен айналысатын компаниялардан I деңгейдегі капиталдың жеткіліктілік коэффициентін активтердің 6% мөлшерінде қолдауын және капиталдың жалпы жеткіліктілік коэффициентін тәуекелді ескере отырып алынған активтердің 12% мөлшерінде қолдауды талап етеді. 2011 және 2010 жылдары ҚҚК талаптарына сәйкес есептелген тәуекелді ескере отырып алынған активтер Қазақстандық бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес әзірленген Корпорацияның жекелеген қаржылық есептілігінің негізінде алынды. 31 желтоқсанға осы негізде Корпорация капиталының жеткіліктілік коэффициенті былайша болды:

	2011	2010
Бірінші деңгейдегі капитал	60.471.332	42.038.568
Екінші деңгейдегі капитал	169.145	817.638
Заңды тұлғаның жарғылық капиталындағы қатысу үлестері	(167.666)	(319.979)
Капитал жиыны	60.472.811	42.536.227
Тәуекелді ескере отырып алынған активтер	87.469.936	65.411.013
Шартты және ықтимал міндеттемелер	8.925.249	14.275.284
Операциялық тәуекел	1.648.621	833.915
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (к1)	68,7%	56,1%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (к1-2)	62,7%	52,8%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (к1-3)	61,7%	52,8%